

**STAROSTWO POWIATOWE
W TARNOWSKICH GÓRACH**

UPROSZCZONY PLAN URZĄDZENIA LASU

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
REALIZACJI ZAPLANOWANYCH DZIAŁAŃ
GOSPODARCZYCH W
UPROSZCZONYCH PLANACH URZĄDZENIA
LASU DLA LASÓW NIESTANOWIĄCYCH
WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA, NALEŻĄCYCH
DO OSÓB FIZYCZNYCH I WSPÓLNOT
GRUNTOWYCH. PLANY SPORZĄDZONO DLA
LASÓW POŁOŻONYCH NA TERENIE GMINY
MIASTECZKO ŚLĄSKIE, RADZIONKÓW,
KRUPSKI MŁYN, TWORÓG, ŚWIERKLANIEC,
KALETY, TARNOWSKIE GÓRY, OŻAROWICE I
ZBROSŁAWICE NA LATA 2019 - 2028

 KRAMEKO Sp. z o.o.

30-023 Kraków, ul. Mazowiecka 108
e-mail: sekretariat@krameko.com.pl tel: +48(12) 294-52-20
fax: +48(12) 376-73-94

Za KRAMEKO sp. z o.o.

Prezes Zarządu

Prezes Zarządu

mgr inż. Ryszard Krynicki

mgr inż. Ryszard Krynicki

Wykonano na zlecenie:

Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach
ul. Karłuszowiec 5,
42-600 Tarnowskie Góry

Wykonawca:

KRAMEKO sp. z o. o.
ul. Mazowiecka 108,
30-023 Kraków.
tel: +48(12) 294-52-20 do 24 , fax: +48(12) 376-73-94,
e-mail: sekretariat@krameko.com.pl, www.krameko.com.pl

Prognozę opracowała:

mgr inż. Joanna Lomber

Mapę opracowała:

mgr inż. Anna Wolska

Kraków, 2018 r.

Spis treści

1. INFORMACJE OGÓLNE.....	5
1.1. Podstawa prawna opracowania.....	6
1.2. Układ opracowania.....	6
1.3. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	6
2. CHARAKTERYSTYKA UPROSZCZONEGO PLANU URZĄDZENIA LASU.....	10
2.1. Zawartość uproszczonego planu urządzenia lasu.....	10
2.2. Cel sporządzenia uproszczonego planu urządzenia lasu.....	10
2.3. Lokalizacja obiektu.....	11
2.4. Przynależność do jednostek podziału przyrodniczo-leśnego kraju.....	11
2.5. Powiązania uproszczonego planu urządzenia lasu z innymi dokumentami	13
3. OPIS ISTNIEJĄCYCH FORM OCHRONY PRZYRODY OBEJMUJĄCYCH SWYM ZASIĘGIEM GRUNTY OBJĘTE PROJEKTEM U.P.U.L.....	14
3.1. Obszary Natura 2000.....	14
3.1.1. PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie.....	14
3.1.2. PLH160008 Dolina Małej Panwi.....	17
3.2. Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy.....	17
3.3. Ochrona gatunkowa.....	18
3.3.1. Mszaki.....	19
3.3.2. Rośliny naczyniowe.....	19
3.3.3. Zwierzęta.....	19
3.4. Ochrona siedlisk przyrodniczych.....	21
3.5. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem.....	21
4. KORYTARZE EKOLOGICZNE.....	22
5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA UPROSZCZONEGO PLANU URZĄDZENIA LASU	25
6. PROJEKTOWANE ZABIEGI GOSPODARCZE ORAZ ANALIZA ICH WPŁYWU NA DRZEWOSTANY.....	27
6.1. Omówienie przyjętych do stosowania w projekcie u.p.u.l. typów drzewostanów (TD) i składów gatunkowych upraw i odnowień oraz wieków rębności.....	27
6.2. Zestawienie tabelaryczne powierzchni gruntów objętych projektem u.p.u.l. z zasięgiem obszarów chronionych.....	35
6.2.1. Zestawienie tabelaryczne powierzchni gruntów objętych projektem u.p.u.l. z zasięgiem obszarów Natura 2000.....	36
6.2.2. Zestawienie tabelaryczne powierzchni gruntów objętych projektem u.p.u.l. z zasięgiem Zespołów Przyrodniczo-Krajobrazowych.....	37
6.3. Propozycje zmian zapisów projektu u.p.u.l. mające na celu uniknięcie znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.....	38
7. OPIS PRZEWIDYWANYCH SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA W PRZYPADKU NIE PODEJMOWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA.....	39
8. OKREŚLENIE PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA ZABIEGÓW PLANOWANYCH W PROJEKCIE U.P.U.L. NA FORMY OCHRONY PRZYRODY I ELEMENTY ŚRODOWISKA.....	43
8.1. Oddziaływanie zabiegów u.p.u.l. na obszar Natura 2000 i jego przedmioty ochrony.....	43
8.1.1. Oddziaływanie zabiegów u.p.u.l. na obszar Natura 2000 PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie.....	43
8.2. Oddziaływanie zabiegów na Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy.....	49
8.2.1. Oddziaływanie zabiegów na ZPK „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy”.....	49
8.3. Oddziaływanie na środowisko.....	50
8.3.1. Różnorodność biologiczna.....	50
8.3.2. Ludzie.....	52
8.3.3. Rośliny i zwierzęta.....	52
8.3.4. Siedliska przyrodnicze Natura 2000.....	56
8.3.5. Woda.....	56
8.3.6. Powietrze.....	56
8.3.7. Powierzchnia ziemi.....	57
8.3.8. Krajobraz	58
8.3.9. Klimat.....	58
8.3.10. Zasoby naturalne.....	59
8.3.11. Zabytki, obiekty pamięci narodowej, obiekty kultury.....	59

8.3.12. Dobra materialne.....	59
8.3.13. Podsumowanie.....	59
8.4. Oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedlisk.....	61
8.5. Działania mające na celu minimalizację ewentualnego negatywnego wpływu projektu u.p.u.l. na środowisko.....	63
8.6. Oddziaływanie transgraniczne.....	65
9. INFORMACJE DODATKOWE DOTYCZĄCE PROJEKTU U.P.U.L.....	65
9.1. Terminy realizacji zabiegów zaplanowanych w projekcie u.p.u.l.....	65
9.2. Technologie realizacji zabiegów zaplanowanych w projekcie u.p.u.l.....	66
9.3. Analiza możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem.....	66
10. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	67
11. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU U.P.U.L.....	68
12. ŹRÓDŁA INFORMACJI.....	70
12.1. Akty prawne.....	70
12.2. Literatura.....	70
12.3. Strony internetowe.....	71
13. ZAŁĄCZNIKI.....	72

Spis tabel

Tabela nr 1. Typy siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony występujące w obszarze Natura 2000 PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie.....	16
Tabela 2. Zestawienie gatunków roślin i zwierząt objętych Art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunków wymienionych w Załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG na obszarze Natura 2000 PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie.....	17
Tabela nr 3. Gatunki mszaków chronionych występujące w zasięgu gmin objętych opracowaniem.....	19
Tabela nr 4. Gatunki roślin chronionych występujące w zasięgu gmin objętych opracowaniem.....	19
Tabela nr 5. Chronione gatunki płazów i gadów występujące w zasięgu gmin objętych opracowaniem.....	19
Tabela nr 6. Chronione gatunki ptaków występujące w zasięgu gmin objętych opracowaniem.....	20
Tabela nr 7. Chronione gatunki ssaków występujące w zasięgu gmin objętych opracowaniem.....	20
Tabela nr 8. Typy drzewostanów, proponowane orientacyjne składy upraw i odnowień, zespoły roślinne i siedliska Natura 2000.....	28
Tabela nr 9. Zestawienie powierzchni gruntów objętych projektem u.p.u.l. z powierzchnią obszaru PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie.....	36
Tabela nr 10. Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w latach 2018-2027 w granicach PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie.....	36
Tabela nr 11. Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w latach 2019-2028 w granicach ZPK „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy”.....	37
Tabela nr 12. Powierzchniowa tabela klas wieku wg gatunków panujących wg stanu na 01.01.2019 r. oraz prognozowanego stanu na 31.12.2028 r.....	41
Tabela nr 13. Struktura wiekowa i gatunkowa drzewostanów w obszarze Natura 2000 PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie (wg gatunków i wieków rzeczywistych).....	43
Tabela nr 14. Zagrożenia istniejące oraz potencjalne dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003 wg Planu Zadań Ochronnych.....	45
Tabela nr 15: Zwierzęta będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie występujące w zasięgu gruntów objętych opracowaniami oraz w ich najbliższym sąsiedztwie.....	48
Tabela nr 16. Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w u.p.u.l. w latach 2019-2028 w granicach Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy”.....	50
Tabela nr 17. Syntetyczne zestawienie przewidywanego wpływu projektu u.p.u.l. na elementy środowiska.....	60

1. INFORMACJE OGÓLNE

Przedmiotem niniejszego opracowania (prognozy) jest analiza oddziaływania na środowisko realizacji zaplanowanych działań gospodarczych w projektach uproszczonych planów urządzenia lasu (u.p.u.l.) sporządzonych dla lasów (gruntów Ls) niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych dla gminy Miasteczko Śląskie, Radzionków, Krupski Młyn, Tworóg, Świerklaniec, Kalety, Tarnowskie Góry, Ożarowice oraz Zbrośławice.

Powierzchnia gruntów objętych planowaniem gospodarczym w projekcie (wg danych pozyskanych przez Wykonawcę) wynosi łącznie **973,69 ha**.

Szczególną uwagę podczas opracowywania prognozy zwrócono na analizę wpływu zabiegów gospodarczych na przedmioty ochrony ze względu na które, zostały powołane formy ochrony przyrody:

- obszary Natura 2000:
 - PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie
- Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy”.

Opracowanie powstało w zgodzie z wymogami formalno-prawnymi. W dokumencie zawarto informacje na temat: charakterystyki uproszczonego planu urządzenia lasu; stanu środowiska; wpływu realizacji uproszczonego planu urządzenia lasu na elementy środowiska i obszar Natura 2000; działań zapobiegawczych; rozwiązań alternatywnych. Wszystkie informacje zawarte w prognozie opracowano stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowano do zawartości i stopnia szczegółowości uproszczonego planu urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych, na terenie gminy Miasteczko Śląskie, Radzionków, Krupski Młyn, Tworóg, Świerklaniec, Kalety, Tarnowskie Góry, Ożarowice oraz Zbrośławice.

1.1. Podstawa prawna opracowania

Zlecającym „Sporządzenie uproszczonego planu urządzenia lasu dla lasów niestanowiących wł. Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych na terenie gminy Miasteczko Śląskie, Radzionków, Krupski Młyn, Tworóg, Świerklaniec, Kalety, Tarnowskie Góry, Ożarowice oraz Zbrostawice” jest Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach z siedzibą w Tarnowskich Górach, ul. Karłuszowiec 5, 42-600 Tarnowskie Góry.

Wykonawcą projektów u.p.u.l. i prognozy oddziaływania na środowisku jest firma KRAMEKO Sp. z o. o., ul. Mazowiecka 108, 30-023 Kraków.

Podstawą prawną opracowania jest Umowa nr OŚR.1/2018 zawarta dnia 12 marca 2018 roku, pomiędzy Starostwem Powiatowym w Tarnowskich Górach a KRAMEKO Sp. z o. o.

1.2. Układ opracowania

Forma opracowania wynika bezpośrednio z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. 2017 r. Poz. 1405, 1566, 1999, z 2018 r. Poz. 810, 1089) z uwzględnieniem art. 52 ust. 1 i 2 wyżej cytowanej ustawy.

Opracowanie powstało w zgodzie z wymogami formalno-prawnymi, w tym uzgodnieniem zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Katowicach (pismo z dnia 28.10.2018, znak sprawy: WPN.410.6.2018.AJ1).

1.3. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem niniejszego opracowania jest „Prognoza oddziaływania na środowisko uproszczonego planu urządzenia lasu dla lasów niestanowiących wł. Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych na terenie gminy Miasteczko Śląskie, Radzionków, Krupski Młyn, Tworóg, Świerklaniec, Kalety, Tarnowskie Góry, Ożarowice oraz Zbrostawice” zwana dalej prognozą. Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko i ma za zadanie scharakteryzować wpływ jaki będzie wywierać na środowisko realizacja uproszczonego planu urządzenia lasu.

Podstawą prawną sporządzenia niniejszej prognozy jest Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.) oraz Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. 2018 r. poz. 16140). Zakres i treść prognozy wynika bezpośrednio z art. 51 Ustawy o Udostępnianiu.... Forma i treść opracowania wynika również z pism, uzgadniających stopień i szczegółowość prognozy, pomiędzy Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska (RDOŚ) w Katowicach, Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (MPWIS) w Katowicach, a Wykonawcą.

Celem prognozy jest określenie wpływu zaprojektowanych w uproszczonym planie urządzenia lasu (zwanego dalej u.p.u.l.) zabiegów na: środowisko, obszar Natura 2000 oraz inne obszary chronione leżące w zasięgu Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach, dla gmin objętych opracowaniem. Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano dane zamieszczone w projekcie u.p.u.l., a w szczególności w opisach taksacyjnych, bazach danych i na warstwach numerycznych. Dane o występowaniu siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk przedmiotów ochrony obszarów chronionych pochodzą z Planu Zadań Ochronnych PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie. Ocenę wyników analiz oparto w znacznym stopniu na wiedzy eksperckiej oraz informacjach zawartych w stosownych publikacjach naukowych, głównie w przewodnikach metodycznych.

W najbliższym sąsiedztwie wspomnianego terenu znajdują się:

- otulina rezerwatu przyrody „Segiet”,
- obszar Natura 2000:
 - PLH160008 Dolina Małej Panwi
 - PLH240035 Bagno Boruch Koło Pyrzowic
- Obszary Chronionego Krajobrazu:
 - Lasy Stobrawsko-Turowskie,
- użytki ekologiczne:
 - Torfowisko w Kotach
 - Staw „Potępa”.

W ramach oddziaływania u.p.u.l. na środowisko, zgodnie z przedstawionym przez RDOŚ zakresem szczegółowości niniejszego opracowania, główny nacisk położono

na analizę wpływu zapisów projektu planu na siedliska przyrodnicze i gatunki występujące w obszarach Natura 2000.

W wyniku przeprowadzonych analiz w niniejszej prognozie ustalono:

- Na podstawie analizy tabeli zawierającej długoterminowe cele hodowlane, czyli strukturę gatunkową przyszłych drzewostanów, można stwierdzić, że docelowe składy gatunkowe w zakresie gatunków głównych odpowiadają zaproponowanym przez J.M. Matuszkiewicza (2007) regionalnym optymalnym składom gatunkowym drzewostanów w odpowiednich typach siedliskowych lasu i zbiorowiskach roślinnych.
- Nie stwierdzono aby działania zaprojektowane w projekcie u.p.u.l. miały negatywny wpływ na siedliska przyrodnicze, rośliny i zwierzęta w obszarze Natura 2000 PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie oraz w bezpośrednim ich sąsiedztwie.
- Stwierdzono brak negatywnego oddziaływania zapisów u.p.u.l. na ludzi, natomiast realizacja części zapisów u.p.u.l. może nieznacznie negatywnie wpłynąć na populacje niektórych gatunków roślin i zwierząt. W Prognozie zamieszczono zalecenia istotnie minimalizujące ten wpływ. Wymieniono między innymi takie zalecenia jak: minimalizowanie negatywnego oddziaływania zrywki drewna na stanowiska gatunków chronionych.
- Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, w tym na rośliny i zwierzęta. W projekcie u.p.u.l. ujęto zapisy pozwalające zminimalizować ryzyko obniżenia różnorodności biologicznej poprzez stosowanie właściwych, zbliżonych do naturalnych składów gatunkowych, pozostawianie drzew o nietypowych cechach, pozostawianie martwego drewna, ochronę stanowisk i siedlisk gatunków.
- Oddziaływanie na wodę - ustalenia projektu u.p.u.l. nie wpływają negatywnie na wody znajdujące się na terenie objętym opracowaniem.
- Oddziaływanie na powietrze. Nie stwierdzono negatywnego wpływu zapisów u.p.u.l. na powietrze atmosferyczne, głównie ze względu na sam charakter gospodarki leśnej.
- Stwierdzono możliwe pośrednie niekorzystne oddziaływanie zapisów u.p.u.l. na powierzchnię ziemi. Związane jest to z wykonywaniem zrywki i transportu drewna. W uproszczonym planie urządzenia lasu zawarto zapisy pozwalające

zredukować niekorzystne oddziaływanie, takie jak wyznaczanie sieci szlaków zrywkowych, na których koncentruje się ruch pojazdów.

- Postrzeganie krajobrazu jest rzeczą bardzo subiektywną, w związku z tym większość zmian w środowisku, jakie powstają w efekcie realizacji projektu, może być oceniana w różny sposób. Według autora u.p.u.l. nie wpływa negatywnie na krajobraz.
- Oceniono, że u.p.u.l. neutralnie wpływa na klimat. Las w widoczny sposób łagodzi warunki klimatyczne, a Uproszczony Plan gwarantuje nie tylko zachowanie, ale również powiększanie się zasobów drzewnych, co zwiększy asymilację dwutlenku węgla z atmosfery.
- Oddziaływanie na zasoby naturalne. Głównym celem planowania urządzeniowego jest zapewnienie trwałości i ciągłości użytkowania zasobów przyrodniczych, głównie odnawialnego surowca, jakim jest drewno. Realizacja u.p.u.l. spowoduje wzrost zasobów drewna, co należy uznać za aspekt pozytywny.
- Nie stwierdzono negatywnego oddziaływania na zabytki i dobra kultury materialnej oraz turystykę.
- Podsumowując „Uproszczone Plany Urządzenia Lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych na lata 2019-2028” nie wpływa negatywnie na środowisko, w tym również na cele i przedmioty ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000.

2. CHARAKTERYSTYKA UPROSZCZONEGO PLANU URZĄDZENIA LASU

2.1. Zawartość uproszczonego planu urządzenia lasu

Elaborat zawiera ogólną charakterystykę lasów oraz ich stanu, zestawienia powierzchni i miąższości gatunków panujących (głównych) według klas i podklas oraz opisy taksacyjne lasu, stanowiące charakterystykę poszczególnych drzewostanów (zawarte są w nich szczegółowe opisy lasu, oparte na inwentaryzacji oraz projektowane zabiegi gospodarcze i ochronne). Materiały kartograficzne stanowią mapy opracowane elektronicznie. Poszczególne warstwy mapy obrazują wybrane elementy dotyczące lasów objętych opracowaniem. Na podstawie tych danych wykonano wydruki map gospodarczych w skali 1:10 000 i 1:5 000, które stanowią załączniki kartograficzne do części opisowych u.p.u.l. Na bazie tych materiałów opracowano również mapę do niniejszej prognozy.

2.2. Cel sporządzenia uproszczonego planu urządzenia lasu

Naczelnym celem uproszczonego planu urządzenia lasu jest umożliwienie prowadzenia trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej (Ustawa o lasach: tekst jednolity: Dz. U. 2017 r. poz. 788).

Podstawowe cele dla jakich sporządzono uproszczony plan urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należące do osób fizycznych i wspólnot gruntowych są następujące:

- rozpoznanie stanu lasu i zasobów leśnych na podstawie taksacji,
- ocena stanu lasu, w tym drzewostanów i występujących w nich warstw młodego pokolenia oraz określenie i kształtowanie naturalnych relacji między nimi,
- rozpoznanie walorów przyrodniczych w lasach,
- zaprojektowanie zadań związanych z poprawą struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej lasów, z istotnym wykorzystaniem cennych warstw młodego pokolenia (podrost, nalot czy podsadzenia) powstałych w sposób naturalny bądź sztuczny,
- ocena zagrożeń lasu,
- sporządzanie planów szczegółowych,
- ustalenie kierunkowych zadań i potrzeb z zakresu ochrony lasu,
- opracowanie materiałów kartograficznych,

- rozliczenie stanu posiadanej powierzchni oraz dostosowanie do powszechnej ewidencji gruntów.

Uproszczony plan urządzenia lasu po zatwierdzeniu i wprowadzeniu decyzją Starosty Powiatowego staje się od dnia określonego w decyzji, przez dziesięć lat, podstawowym dokumentem techniczno-prawnym do:

- prowadzenia przez wieczystego użytkownika lub właściciela lasu trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (Ustawa o lasach; tekst jednolity: Dz. U. 2017 r. poz. 788),
- sprawowania przez Starostę Powiatowego nadzoru nad gospodarką leśną (Ustawa o lasach; tekst jednolity: Dz. U. 2017 r. poz. 788),
- naliczania przez właściwy urząd gminy podatku leśnego wg zasad określonych w ustawie o podatku leśnym (Ustawa o podatku leśnym; tekst jednolity: Dz.U. 2017 poz. 1821).

2.3. Lokalizacja obiektu

Grunty ujęte w projekcie u.p.u.l. leżą w województwie śląskim, w powiecie tarnogórskim, w gminie: Miasteczko Śląskie, Radzionków, Krupski Młyn, Tworóg, Świerklaniec, Kalety, Tarnowskie Góry, Ożarowice oraz Zbrośławice.

2.4. Przynależność do jednostek podziału przyrodniczo-leśnego kraju

Według Regionalizacji przyrodniczo-leśnej Polski (Zielony R., Kliczkowska A., 2012) omawiany obszar położony jest w:

- V Krainie Śląskie
 - Mezuregionie Lublinieckim (V.20),
 - Mezuregionie Gogolińsko – Strzeleckim (V.21),
- VI Krainie Małopolskiej
 - Mezuregionie Górnośląskim (VI.16).

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski (Kondracki, 2018) obszar objęty opracowaniem położony jest w zasięgu następujących jednostek:

Megaregion	–	Pozaalpejska Europa Środkowa (3)
Prowincja	–	Niż Środkowoeuropejski (31)

Podprowincja	–	Niziny Środkowopolskie (318)
Makroregion	–	Nizina Śląska (318.5)
Mezoregion	-	Równina Opolska (318.57)
Prowincja	–	Wyżyny Polskie (34)
Podprowincja	–	Wyżyna Śląsko-Krakowska (341)
Makroregion	–	Garb Tarnogórski (341.1)
Mezoregion	-	Garb Tarnogórski (341.12)
Makroregion	–	Wyżyna Woźnicko-Wieluńska (341.2)
Mezoregion	-	Obniżenie Górnej Małej Panwi (341.28)

Według Regionalizacji geobotanicznej (Matuszkiewicz, 2008) opisywane grunty położone są w zasięgu następujących jednostek podziału geobotanicznego:

Prowincji	–	Środkowoeuropejskiej
Podprowincji	–	Środkowoeuropejskiej właściwej
Działu	–	Brandenbursko - Wielkopolskiej (B)
Krainy	–	Dolnośląskiej (B.5)
Okręgu	–	Borów Stobrawskich, Turawskich i Niemodlińskich (B.5.3)
Podokręgu	–	Miotkowskiego (B.5.3.f)
		Tworoskiego (B.5.3.g)
		Pludrowskiego (B.5.3.h)
Działu	–	Dział Wyżyn Południowopolskich (C)
Krainy	–	Górnośląskiej (C.3)
Okręgu	–	Górnośląskiego Właściwego (C.3.1)
Podokręgu	–	Zabrzańsko-Tarnogórskiego (C.3.1.a)
		Siewierskiego (C.3.1.b)
		Będzińskiego (C.3.1.e).

2.5. Powiązania uproszczonego planu urządzenia lasu z innymi dokumentami

Z terenami objętymi uproszczonym planem urządzenia lasu związane są następujące postanowienia aktów prawa lokalnego (istotne dla dokumentu):

- **w województwie śląskim:**
 - Raport o stanie środowiska w województwie śląskim w 2016 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Katowice 2017 r.
- **w powiecie tarnogórskim:**
 - Strategia rozwoju powiatu tarnogórskiego do roku 2022.

Powiat Tarnogórski posiada również opracowania dotyczące planowania przestrzennego, tj. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP), w których określono politykę przestrzenną powiatu, ogólny planowany sposób zagospodarowania całego terytorium, a także zawarto informacje o położeniu lasów, obszarów przeznaczonych pod zabudowę, do zalesień, o przebiegu głównych szlaków komunikacyjnych, terenów chronionych itp. Innego typu dokumentami planistycznymi powiązanymi z projektem uproszczonego planu urządzenia lasu są plany ochrony dla form ochrony przyrody wynikające z Ustawy o ochronie przyrody. W zasięgu oddziaływania u.p.u.l. znajduje się: obszar Natura 2000 oraz zespół przyrodniczo-krajobrazowy (patrz rozdział 3).

Nadzór nad gospodarką leśną na gruntach objętych projektem u.p.u.l. na terenie powiatu tarnogórskiego jest sprawowany przez:

- Nadleśnictwo Świerklaniec – w swoim zasięgu administracyjnym oraz w zasięgu Nadleśnictwa Siewierz, tj. w gminach: Kalety (na części), Świerklaniec, Miasteczko Śląskie, Tarnowskie Góry (na części) oraz Tworóg (obręb ewidencyjny Mikołeska),
- Nadleśnictwo Koszęcin - w swoim zasięgu administracyjnym, tj. w gminie Kalety (na części),
- Starostwo Powiatowe – gminy: Radzionków, Tworóg (bez Mikołeski), Krupski Młyn, Tarnowskie Góry (na części), Zbrostawice.

Lasy objęte projektami u.p.u.l., położone są w zasięgu terytorialnym Nadleśnictw: Koszęcin, Brynek, Świerklaniec, Siewierz oraz Zawadzkie, dla którego sporządzone zostały Programy Ochrony Przyrody (P.O.P.). W celu sporządzenia niniejszej prognozy wykorzystano dane z P.O.P i „Prognozy...” dotyczące m. in. występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt.

3. OPIS ISTNIEJĄCYCH FORM OCHRONY PRZYRODY OBEJMUJĄCYCH SWYM ZASIĘGIEM GRUNTY OBJĘTE PROJEKTEM U.P.U.L.

W zasięgu obszaru podlegającego prognozie oddziaływania na środowisko występują:

- obszary Natura 2000:
 - PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie
- Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy”.

W sąsiedztwie obszaru podlegającego prognozie oddziaływania na środowisko występuje:

- otulina rezerwatu przyrody „Segiet”,
- obszar Natura 2000:
 - PLH160008 Dolina Małej Panwi
 - PLH240035 Bagno Boruch Koło Pyrzowic
- Obszary Chronionego Krajobrazu:
 - Lasy Stobrawsko-Turowskie,
- użytki ekologiczne:
 - Torfowisko w Kotach
 - Staw „Potępa”.

Istniejące formy ochrony przyrody obejmujące swym zasięgiem grunty objęte projektem u.p.u.l. oraz te położone w bezpośrednim sąsiedztwie przedstawia „*Mapa przeglądowa form ochrony przyrody na tle gruntów objętych uproszczonym planem urządzenia lasu*” zamieszczona w załącznikach do niniejszego opracowania.

3.1. Obszary Natura 2000

3.1.1. PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie

Specjalny obszar ochrony siedlisk Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie został powołany na mocy Decyzji Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043) (2008/25/WE). Obszar posiada zatwierdzony Plan Zadań Ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r (Dz. Woj. Śląskiego z 2014 r. Poz. 2576), zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 18 maja 2015 r o zmianie zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie PLH240003 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2015 r poz. 2844).

Według Standardowego Formularza Danych (lipiec 2018) położonego w gminach: Zbrostawice, Radzionków i Tarnowskie Góry w powiecie tarnogórskim oraz na terenie miasta Bytom. Obszar Podziemi Tarnogórsko – Bytomskich obejmuje system podziemnych wyrobisk, chodników i sztolni, które stanowią zimowisko nietoperzy. Wyrobiska, powstające od XII do XX wieku w wyniku eksploatacji kruszców metali ciężkich, są jednym z największych systemów podziemnych na świecie. Obejmują ponad 300 km chodników oraz liczne komory i wybieraki. Obszar Natura 2000 obejmuje 5 sztolni odwadniających, szyby i odsłonięcia w kamieniołomach. W Podziemiach występuje charakterystyczna dla naturalnych jaskiń, szata naciekowa zbudowana z krystalicznego kalcytu, żelaza i mleka wapiennego. Wśród nacieków stwierdzono: formy twarde, miękkie, cementacyjne oraz lodowe, które powstają w strefie objętej izotermą 0°C, jednak są nietrwałe i występują jedynie w sezonie zimowym. W strefach przyotworowych występują mszaki i paprotniki, głębsze partie podziemi zasiedlane są przez mikroflorę rozwijającą się na resztkach organicznych.

Zgodnie z zapisami SDF (2018) przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie są 3 rodzaje siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z oceną stopnia reprezentatywności A, B lub C. Znaczenie mają żyzne buczyny, ciepłolubne buczyny storczykowe oraz murawy galmanowe. Oprócz wymienionych siedlisk przyrodniczych występują jeszcze trzy inne siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej: kwaśne buczyny (9110), grąd środkowoeuropejski i sunkontynentalny (9170) oraz starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (3150). Siedliska te pod względem reprezentacyjności oceniono na D (nieznaczące).

W obrębie obszaru Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie stwierdzono występowanie dziewięciu płatów siedliska żyznych buczyn 9130 (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), zajmujących łącznie 14,19 ha. Zdecydowana większość powierzchni zajmowanych przez to siedlisko leży poza rezerwatem przyrody „Segiet” i występuje w formie nietypowej, uwarunkowanej gospodarką człowieka. Stan zachowania siedliska

przyrodniczego oceniono jako dobry (ocena B), a ocenę ogólną wartości obszaru dla zachowania tego typu siedliska jako – C – znaczącą.

Siedlisko ciepłolubnych buczyn storczykowych 9150 (*Cephalanthero-Fagenion*) występuje w obszarze Natura 2000 w czternastu płatach, zlokalizowanych zarówno w obrębie rezerwatu przyrody „Segiet” jak i poza nim. Stan zachowania siedliska przyrodniczego oceniono jako dobry (ocena B), a ocenę ogólną wartości obszaru dla zachowania tego typu siedliska jako – B – dobrą.

Siedlisko przyrodnicze muraw galmanowych 6130 (*Violetalia calaminariae*) w zasięgu obszaru stanowi jeden płat o powierzchni 3,62 ha. Wykształciło się ono na hałdzie w wyniku spontanicznej kolonizacji na terenie gminy Tarnowskie Góry, w miejscu gdzie niegdyś stała płuczka do sortowania rudy kopalni „Fryderyk”. Stan zachowania siedliska przyrodniczego oceniono jako dobry (ocena B), a ocenę ogólną wartości obszaru dla zachowania tego typu siedliska jako – B – dobrą.

W Podziemiach Tarnogórsko - Bytomskich zaobserwowano hibernacje 9 gatunków nietoperzy: nocka dużego (*Myotis myotis*), nocka Bechsteina (*Myotis Bechsteinii*), nocka Natterera (*Myotis nattereri*), nocka wąsatka (*Myotis mystacinus*), nocka Brandta (*Myotis brandtii*), nocka rudego (*Myotis daubentonii*), mroczka późnego (*Eptesicus serotinus*), gacka brunatnego (*Plecotus auritus*) i gacka szarego (*Plecotus austriacus*). Obszar zasiedlany jest także przez nietoperze w okresie letnim. W okresie poza hibernacyjnym na terenie obszaru Natura 2000 występują, trzy dodatkowe gatunki: borowiec wielki (*Nyctalus noctula*), karlik malutki (*Pipistrellus pipistrellus*) i karlik większy (*Pipistrellus nathusii*). Populacja zimujących nietoperzy oceniana jest na 550 osobników i jest tym samym największym miejscem zimowania nietoperzy na Górnym Śląsku.

Notowano tu obecność 3 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG mających ocenę populacji A,B lub C.

Wykaz przedmiotów ochrony w obszarze wg z SDF (VII 2018) zamieszczono w tabelach nr 1 i 2.

Tabela nr 1. Typy siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony występujące w obszarze Natura 2000 PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie

Lp.	Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Stan zachowania	Ocena ogólna
1	6130	Murawy galmanowe (<i>Violetalia calaminariae</i>)	B	B
2	9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	B	C

3. OPIS ISTNIEJĄCYCH FORM OCHRONY PRZYRODY OBEJMUJĄCYCH SWYM ZASIĘGIEM GRUNTY OBJĘTE PROJEKTEM U.P.U.L.

Lp.	Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Stan zachowania	Ocena ogólna
3	9150	Ciepielubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>)	B	B

Tabela 2. Zestawienie gatunków roślin i zwierząt objętych Art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunków wymienionych w Załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG na obszarze Natura 2000 PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie

Lp.	Kod gatunku	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Stan zachowania	Ocena ogólna
1	1902	<i>Cypripedium calceolus</i> *	Obuwik pospolity	-	-
2	1323	<i>Myotis bechsteinii</i>	Nocek Bechsteina	B	B
3	1324	<i>Myotis myotis</i>	Nocek duży	B	C

* dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, ocena populacji „D”

Powierzchnia całego obszaru Natura 2000 PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie wynosi 3490,8 ha z czego 12,64 ha położone są w zasięgu lasów objętych opracowaniem.

3.1.2. PLH160008 Dolina Małej Panwi

W bliskim sąsiedztwie gruntów obrębu ewidencyjnego Krupski Młyn, w gminie Krupski Młyn, objętych uproszczonym planem urządzenia lasu znajduje się specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Małej Panwi PLH160008. Grunty objęte opracowaniem oddalone są od granic obszaru Natura 2000 o około 2 km.

Ze względu na miejscowe oddziaływanie zaprojektowanych w planach u.p.u.l. zabiegów gospodarczych nie przewiduje się wpływu realizacji tych zabiegów na przedmioty ochrony obszaru Dolina Małej Panwi.

3.2. Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy

Na terenie gmin Tarnowskie Góry i Zbrostawice znajduje się Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy”. Został on ustanowiony Rozporządzeniem Nr 46/02 Wojewody Śląskiego z dnia 11 lipca 2002 r. (Dz. Urz. z 2002 r. Nr 53, poz. 1730). Usytuowany jest na obu zboczach doliny rzeki Dramy z pozostałościami dawnego zwierzyńca oraz aleją kasztanową stanowiącą fragment drogi z Rept Starych do Tarnowic Starych (dzielnice Tarnowskich Gór).

Celem utworzenia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego jest zachowanie ze względów przyrodniczo krajobrazowych fragmentu wielkoprzestrzennej kompozycji krajobrazowej obejmującej park zabytkowy w Reptach wraz z przyległymi gruntami rolnymi.

Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy” to teren leśny z dominującymi starodrzewami, około 1/3 powierzchni parku to drzewostany powyżej 100 lat. Teren ten został przekształcony w park przez ówczesnych właścicieli w park – zwierzyniec przeznaczony do polowań. Został on otoczony wapiennym murem, którego ruiny do dziś otaczają park. Pod koniec XIX wieku rozpoczęto przygotowania do budowy nowego pałacu. Chociaż teren parku był już naturalnie zróżnicowany, znajdują się tam pagórki a przez środek przebiega malownicza dolina rzeki Dramy, postanowiono go dodatkowo zróżnicować. Zmieniono też charakter parku na styl angielski. Nasadzono około 10 000 drzew z czego przeważają buki, ale rośnie tutaj również kasztanowiec zwyczajny, olsza czarna, lipa szerokolistna, wiąz szypułkowy, modrzew polski i drzewa pochodzenia egzotycznego (głównie północnoamerykańskiego).

Obejmuje on powierzchnię 475,51 ha, z czego grunty objęte opracowaniem zajmują 12,88 ha.

3.3. Ochrona gatunkowa

Podczas prac terenowych, wykonywanych na potrzeby sporządzenia uproszczonych planów urządzenia lasu, nie inwentaryzowano chronionych gatunków grzybów, mszaków, roślin i zwierząt.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się w granicach terytorialnych pięciu Nadleśnictw: Brynek, Koszęcin, Siewierz, Świerklaniec oraz Zawadzkie. Nadleśnictwa posiadają aktualny Plan urządzenia lasu, a w związku z tym, także Program ochrony przyrody. Na potrzeby niniejszego opracowania założono, że wymienione w Programach Ochrony Przyrody ww. Nadleśnictw gatunki roślin i zwierząt mogą potencjalnie występować na obszarze gmin objętych opracowaniem.

Stanowiska wybranych gatunków chronionych oraz siedlisk Natura 2000 przedstawia „Mapa przeglądowa form ochrony przyrody na tle gruntów objętych uproszczonymi planami urządzenia lasu wraz z wybranymi stanowiskami gatunków

chronionych i siedlisk Natura 2000” zamieszczona w załącznikach niniejszego opracowania.

W tabelach nr 3-6 zamieszczonych w kolejnych rozdziałach znajdują się jedynie te gatunki, które znajdujące się w aktualnie obowiązujących Rozporządzeniach:

- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (w tym porostów) (Dz.U. 2014 poz. 1408),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409).

3.3.1. Mszaki

Tabela nr 3. Gatunki mszaków chronionych występujące w zasięgu gmin objętych opracowaniem

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochrona	
			ściśła	częściowa
1	<i>Leucobryum glaucum</i>	Bielistka siwa		x
2	<i>Pleurozium schreberii</i>	Rokietnik pospolity		x
3	<i>Polythichum commune</i>	Płonnik pospolity		x
4	<i>Dicranum scoparium</i>	Widłóżab miotłowy		x

3.3.2. Rośliny naczyniowe

Tabela nr 4. Gatunki roślin chronionych występujące w zasięgu gmin objętych opracowaniem

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochrona	
			ściśła	częściowa
1	<i>Hedera helix</i>	Bluszcz pospolity		x
2	<i>Lycopodium clavatum</i>	Widłak goździsty		x
3	<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty		x
4	<i>Vinca minor</i>	Barwinek pospolity		x

3.3.3. Zwierzęta

Tabela nr 5. Chronione gatunki płazów i gadów występujące w zasięgu gmin objętych opracowaniem

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochrona	
			ściśła	częściowa
1	<i>Lacerta agilis</i>	jaszczurka zwinka		x
2	<i>Anguis fragilis</i>	padalec zwyczajny		x
3	<i>Natrix natrix</i>	zaskroniec zwyczajny		x

3. OPIS ISTNIEJĄCYCH FORM OCHRONY PRZYRODY OBEJMUJĄCYCH SWYM ZASIĘGIEM GRUNTY OBJĘTE PROJEKTEM U.P.U.L.

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochrona	
			ściśła	częściowa
4	<i>Rana temporaria</i>	Żaba trawna	x	
5	<i>Triturus vulgaris</i>	Traszka zwyczajna	x	

Tabela nr 6. Chronione gatunki ptaków występujące w zasięgu gmin objętych opracowaniem

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochrona	
			ściśła	częściowa
1	<i>Ciconia ciconia</i>	bocian biały	x	
2	<i>Parus major</i>	bogatka	x	
3	<i>Tringa ochropus</i>	brodziec samotny	x	
4	<i>Crex crex</i>	derkacz	x	
5	<i>Corvus corax</i>	kruk		x
6	<i>Cuculus canorus</i>	kukułka	x	
7	<i>Vanellus vanellus</i>	czajka	x	
8	<i>Dryocopus martius</i>	dzięcioł czarny	x	
9	<i>Dendrocopos major</i>	dzięcioł duży	x	
10	<i>Apus apus</i>	jerzyk	x	
11	<i>Turdus merula</i>	kos	x	
12	<i>Buteo buteo</i>	myszołów	x	
13	<i>Sturnus vulgaris</i>	szpak	x	
14	<i>Oriolus oriolus</i>	wilga	x	
15	<i>Fringilla coelebs</i>	zięba	x	
16	<i>Alcedo attis</i>	zimirdek	x	
17	<i>Grus grus</i>	żuraw	x	

Tabela nr 7. Chronione gatunki ssaków występujące w zasięgu gmin objętych opracowaniem

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochrona	
			ściśła	częściowa
1	<i>Castor fiber</i>	bóbr europejski		x
2	<i>Erinaceus romanicus</i>	jeż wschodni		x
3	<i>Lutra lutra</i>	wydra europejska		x
4	<i>Sciurus vulgaris</i>	wiewiórka		x
5	<i>Sorex araneus</i>	ryjówka aksamitna		x
6	<i>Talpa europea</i>	kret europejski		x

3.4. Ochrona siedlisk przyrodniczych

Na podstawie posiadanych danych z PZO dla PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie na gruntach objętych opracowaniem nie stwierdzono występowania siedlisk przyrodniczych.

3.5. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem

Obszary objęte znaczącym oddziaływaniem to obszary, na których przewiduje się realizację przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2010 nr 213 poz. 1397). W planie nie projektuje się takich przedsięwzięć. Nie projektuje się zarówno zalesień, jak i wylesień, które w myśl przytoczonego rozporządzenia są przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko.

4. KORYTARZE EKOLOGICZNE

W celu integracji współpracy w dziedzinie ochrony przyrody kraje Wspólnoty Europejskiej wystąpiły z inicjatywą utworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej – ECONET, która stanowi sieć obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych Europy. Obszary w ramach sieci ECONET powiązane są przestrzennie i funkcjonalnie różnymi, wzajemnie się uzupełniającymi formami ochrony przyrody. Przy tworzeniu sieci towarzyszyła zasada mówiąca, że jej ogólne cele i struktura są ustalane w skali Europy, natomiast zróżnicowanie przyrodnicze kontynentu wyrażone będzie w kontekście krajowych i regionalnych systemów ochrony przyrody.

Model przestrzenny sieci korytarzy ekologicznych na terenie Polski wyznaczony został głównie w oparciu o Projekt Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET-PL (Liro, 1995). Obecnie realizowana jest w krajach UE europejska sieć ekologiczna Natura 2000, której obiekty nie stanowią spójnej sieci wzajemnie połączonych ostoi. W celu zachowania łączności obszarów chronionych wyznaczono w województwie śląskim, zgodnie z koncepcją „Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych”, korytarze spójności obszarów chronionych. Wzięto pod uwagę wyłącznie wieloprzestrzenne formy ochrony przyrody: otulinę parku narodowego, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, rezerваты przyrody oraz obszary Natura 2000. Wobec obszarów Natura 2000 Dyrektywa Siedliskowa zobowiązuje kraje UE do ich połączenia w spójną europejską sieć ekologiczną.

W granicach województwa śląskiego znajduje się 7 obszarów węzłowych i 8 korytarzy ekologicznych wyznaczonych w ramach ECONET-u. W granicach powiatu tarnogórskiego znajduje się korytarz ekologiczny w randze krajowej: 51k Mała Panew.

Zgodnie z danymi zamieszczonymi na geoportalu Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska (www.mapy.orsip.pl) grunty objęte projektami uproszczonych planów urządzenia lasu znajdują się w zasięgu ponadregionalnego korytarza ekologicznego dla ptaków „Lasy Lublinieckie” oraz w zasięgu korytarzy regionalnych dla ptaków: „Lasy Lublinieckie – Jura Krakowsko-Częstochowska” oraz „Lasy Lublinieckie- Dolina Przemszy”. Obszar objęty opracowaniem znajduje się również w zasięgu wyznaczonych korytarzy teriologicznych, w skład których wchodzi:

- „obszary węzłowe”, tj. siedliska występowania populacji gatunków dużych ssaków leśnych oraz obszary o sprzyjających uwarunkowaniach przyrodniczych, mogących potencjalnie stanowić siedliska bytowania,
- „korytarze migracyjne” - struktury liniowe umożliwiające przemieszczanie się osobników populacji pomiędzy siedliskami „obszarami węzłowymi”.

Sieć tą wyznaczono w rozbiciu na ssaki drapieżne oraz duże ssaki kopytne. Są one w znacznej mierze zbieżne. Tak jak w przypadku korytarzy ekologicznych dla ptaków, także dla ssaków obszarem węzłowym są „Lasy Lublinieckie” wraz z korytarzami łączącymi „Lasy Lublinieckie” z „Lasami Siewierskimi” oraz z „Lasami Rudzkimi”.

W obrębie wymienionych wyżej korytarzy ekologicznych znajduje się większość gruntów objętych projektami uproszczonych planów urządzenia lasu za wyjątkiem części gminy Zbrosławice, południowej części gminy Tarnowskie Góry oraz większości gminy Ożarówice (bez północnej części).

W lasach znajdujących się w granicach wyznaczonych korytarzy oraz obszarów węzłowych zaprojektowano szereg zabiegów gospodarczych mających przede wszystkim na celu zachowanie trwałości lasu na powierzchni oraz, w miarę potrzeby, zwiększenie różnorodności biologicznej poprzez dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów do optymalnych dla danego typu siedliskowego lasu.

Korytarz ekologiczny o randze krajowej „Lasy Lublinieckie”:

Zaprojektowane zabiegi obejmują głównie zabiegi pielęgnacyjne, ale także użytkowanie rębne drzewostanów. Zaprojektowano wszystkie rodzaje rębni – od zupełnych po gniazdowe – w zależności od aktualnych potrzeb gospodarczych drzewostanów i w rozróżnieniu według siedlisk. Zaprojektowane rębnie zupełne będą wykonywane na małych powierzchniach, wyłącznie na siedliskach borowych. Wraz z użytkowaniem rębnym zaplanowano odnowienie powierzchni, tak więc działania te nie będą powodowały fragmentacji siedlisk, a tym samym nie wpłyną negatywnie na spójność korytarzy ekologicznych.

Korytarz spójności obszarów chronionych M11 „Mała Panew”:

Zaprojektowane zadania obejmują głównie zabiegi z zakresu pielęgnacji drzewostanów – są to przede wszystkim trzebieże późne. Zaplanowano także na tym terenie użytkowanie rębne – głównie rębnie gniazdowe (Rb III) oraz rębnie zupełne (Rb I), w mniejszym stopniu – rębnie częściowe (Rb II). Rębnie te zaprojektowano na stosunkowo

małych powierzchniach, przy czym rębnie zupełne – wyłącznie na siedliskach borowych. Z użytkowaniem rębnym związane jest odnowienie powierzchni, tak więc zadania te nie będą powodowały fragmentacji siedlisk, a tym samym nie wpłyną negatywnie na spójność korytarzy ekologicznych.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA UPROSZCZONEGO PLANU URZĄDZENIA LASU

Cele ochrony środowiska, które mogą mieć znaczenie z punktu widzenia u.p.u.l. zawarte są w porozumieniach międzynarodowych, które zapadają w postaci konwencji.

Konwencje są następnie ratyfikowane przez poszczególne kraje.

- Konwencja z Rio de Janeiro (konwencja o różnorodności biologicznej) – celem środowiskowym zawartym w tej konwencji jest ochrona bioróżnorodności na poziomie wewnątrzgatunkowym, międzygatunkowym i ekosystemowym.
- Konwencja Berneńska – określa cele ochrony gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk.
- Konwencja Bońska – zobowiązuje kraje, które ratyfikowały konwencję do ochrony wędrownych gatunków dzikich zwierząt.
- Konwencja Waszyngtońska (CITES) – intencją tej konwencji jest zabezpieczenie zagrożonych wyginięciem roślin i zwierząt przed niezgodnym z prawem pozyskiwaniem ze stanu dzikiego i handlem.

Cele ochrony środowiska na poziomie wspólnotowym zawarte są w dyrektywach. W odniesieniu do u.p.u.l. zastosowanie mają następujące dyrektywy:

- Dyrektywa Ptasia – jej celem jest ochrona dzikich ptaków lęgowych i migrujących ważnych z punktu widzenia Wspólnoty Europejskiej.
- Dyrektywa Siedliskowa – zawiera postanowienie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz roślin i zwierząt (poza ptakami) na terenie Unii Europejskiej.
- Ramowa Dyrektywa Wodna – cele dyrektywy wodnej to: zaspokojenie zapotrzebowania na wodę ludności, rolnictwa i przemysłu; ochrona wód i ekosystemów od wód zależnych; poprawa jakości wód; zmniejszanie skutków powodzi i suszy.

Cele ochrony środowiska na szczeblu krajowym odnajdujemy m.in. w:

- Ustawa o lasach – celem tej ustawy jest wprowadzenie zasad umożliwiających zachowanie, ochronę oraz powiększanie zasobów leśnych państwa.

- Ustawa o ochronie przyrody – w ustawie wymienia się następujące cele: utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów; zachowanie różnorodności biologicznej; zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego; zapewnienie istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami; ochrona krajobrazu, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień; utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych; kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody.
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej – zawiera następujące cele: monitorowanie stanu bioróżnorodności i jej zagrożeń; usuwanie lub ograniczanie potencjalnych i aktualnych zagrożeń różnorodności biologicznej; zachowanie i/lub wzbogacanie istniejących oraz odtwarzanie zanikłych elementów różnorodności biologicznej.
- Krajowy program zwiększania lesistości (aktualizacja 2003 r.) - celem zawartym w dokumencie jest zwiększenie lesistości kraju do 30% w roku 2020 i 33% w roku 2050.
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016 – zawiera zalecenia: kształtowanie właściwej struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów z zachowaniem bogactwa biologicznego; dostosowywanie składów gatunkowych drzewostanów do siedliska; zwiększanie różnorodności gatunkowej i genetycznej biocenoz leśnych; utrzymanie i przywracanie retencji wodnej lasów; zalesienia gruntów z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody.
- Polityka Leśna Państwa z 1997 r. - określa ogólne zadania gospodarki leśnej, do których zalicza: ochronę lasów, uregulowanie stanów zwierzyny, wdrożenie programu małej retencji wodnej, zwiększenie różnorodności biologicznej, zwiększenie zasobów drzewnych i lesistości.

6. PROJEKTOWANE ZABIEGI GOSPODARCZE ORAZ ANALIZA ICH WPŁYWU NA DRZEWOSTANY

6.1. Omówienie przyjętych do stosowania w projekcie u.p.u.l. typów drzewostanów (TD) i składów gatunkowych upraw i odnowień oraz wieków rębności

Typy drzewostanów (TD) w uproszczonym planie urządzenia lasu przyjęty zostały według wytycznych określonych w Zasadach Hodowli Lasu (ZHL).

Tabelę z przyjętymi typami drzewostanów, orientacyjnymi składami gatunkowymi upraw i odnowień, proponowanymi rębniami wiodącymi zamieszczono poniżej (tabela nr 8, kolumna 1, 2, 3, 4, 5).

Siedliska przyrodnicze, zespoły roślinne, i proponowane typy drzewostanów wraz z odpowiadającymi im regionalnymi optymalnymi składami gatunkowymi drzewostanów przyjęto na podstawie opracowania z 2007 roku *„Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski”* pod redakcją prof. Jana Marka Matuszkiewicza (tabela nr 8, kolumna 6, 7, 8, 9). Zgodnie z ww. dokumentacją, omawiany obszar znajduje się w granicach trzech regionów:

- Regionie 11: Kraina Śląska
 - Dzielnicach: Wrocławska, Równiny Niemodlińsko - Grodkowskiej, Równiny Opolskiej
- Regionie 13: Kraina Śląska
 - Dzielniczy Kędzierzyńsko – Rybnickiej,
- Regionie 17: Kraina Śląska
 - Dzielnicach: Wyżyny Woźnicko - Wieluńskiej oraz Wyżyn i Pogórza Śląskiego.

Zdecydowana większość gruntów znajduje się w regionie 11, w związku z czym dla tego regionu przyjęto dane z publikacji pod red. prof. Jana Marka Matuszkiewicza.

6. PROJEKTOWANE ZABIEGI GOSPODARCZE ORAZ ANALIZA ICH WPŁYWU NA DRZEWOSTANY

Tabela nr 8. Typy drzewostanów, proponowane orientacyjne składy upraw i odnowień, zespoły roślinne i siedliska Natura 2000

Lp.	TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw i odnowień	Rębnia wiodąca	Zespół roślinny (ew. jednostki niższe)	Kod siedliska Natura 2000	Regionalne optymalne składy gatunkowe drzewostanów	
							Gatunek drzewa (ew. wskazane podwarstwy)	Pokrycie (% pokrycia)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Bs	So	So 90%, Brz i inne 10%	I / IV, -	<i>Cladonio-Pinetum</i>	91T0	sosna*	50-60
2	Bśw	So	So 80%, Brz i inne 20%	I / II***	<i>Leucobryo-Pinetum</i> odmiana pomorsko-śląska		sosna (a1,a2)* brzoza brod. świerk	60-70 0-5 0-5
3	Bw	So	So 70%, Św, Db, Brz Ol i inne 30%	I / II***	Molinio-Pinetum odmiana śląska		sosna (a1)* osika brzoza omsz. świerk (a2)	30-60 5-10 5-10 5-10
					<i>Calamagrostio villosae-Pinetum</i>		sosna* świerk	30-70 20-60

6. PROJEKTOWANE ZABIEGI GOSPODARCZE ORAZ ANALIZA ICH WPŁYWU NA DRZEWOSTANY

Lp.	TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw i odnowień	Rębnia wiodąca	Zespół roślinny (ew. jednostki niższe)	Kod siedliska Natura 2000	Regionalne optymalne składy gatunkowe drzewostanów	
							Gatunek drzewa (ew. wskazane podwarstwy)	Pokrycie (% pokrycia)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	BMśw	So	So 70%, Św, Db, Md, Brz i inne 30%	I / II***	Calamagrostio arundinaceae-Quercetum	9190	dąb bezszyp.* dąb szypułkowy sosna brzoza brod. buk(a2) świerk (a2) osika	50-70 0-20 0-10 0-10 0-5 0-5 0-5
		Bk - So	So 50%, Bk 30%, Db, Św, Md, Brz i inne 20%	I / III, IV**	Querco-Pinetum coryletosum i typicum postaci kresowe		sosna (a1,2)* dąb szyp.* dąb bezsz. brzoza brod. grab(a2) osika brzoza omsz.. świerk jodła buk	10-40 20-60 j.w. 5-10 0-10 0-5 0-5 0-10 0-20 0-10
		Db - So	So 50%, Db 30%, Bk, Św, Md, Brz i inne 20%	I / III, IV**	Abietetum polonicum postać kresowa	91P0	jodła* buk sosna świerk dąb szyp. dąb bezszyp. osika	70-90 5-10 0-20 0-5 5-10 0-5 0-5

6. PROJEKTOWANE ZABIEGI GOSPODARCZE ORAZ ANALIZA ICH WPŁYWU NA DRZEWOSTANY

Lp.	TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw i odnowień	Rębna wiodąca	Zespół roślinny (ew. jednostki niższe)	Kod siedliska Natura 2000	Regionalne optymalne składy gatunkowe drzewostanów	
							Gatunek drzewa (ew. wskazane podwarstwy)	Pokrycie (% pokrycia)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
5	BMw	So	So 70%, Db, Brz, Św, Ol i inne 30%	I / II***	<i>Molinio caeruleae-Quercetum</i> <i>Calamagrostio-Quercetum</i> <i>molinietosum</i>	9190	dąb szyp.* dąb bezszyp. brzoza omsz. brzoza brod. świerk sosna	40-70 0-30 0-10 0-10 0-5 0-5
		Św - So	So 50%, Św 30%, Db, Brz inne 20%	I / III, IV**	<i>Querco-Pinetum molinietosum</i>		sosna* dąb szyp.* osika brzoza omsz. olsza cz. grab (a2) dąb bezszyp.	10-30 20-50 10-30 10-20 0-5 0-10 0-5
6	LMśw	Db - So	So 50%, Db 30%, Bk, Md, Lp, Św i inne 20%	III / IV, I*	<i>Galio-Carpinetum forma niżowa</i> <i>calamagrostietosum</i> , <i>polytrichetosum</i> , <i>lathyretosum</i> , <i>luzuletosum</i>	9170	grab (a2)* lipa (a1,2)* dąb szyp.(a1)* klon zw. brzoza brod. osika buk (a1,2) dąb bezszyp.	30-70 10-60 10-70 0-5 0-5 0-5 0-20 0-20
		Bk - So	So 50%, Bk 30%, Db, Md, Lp, Św i inne 20%	III / IV, I*	<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>	9110	buk*	60-90
		Bk - So	So 50%, Bk 30%, Db, Md, Lp, Św i inne 20%	III / IV, I*			świerk (a2) grab lipa sosna dąb bezszyp.	0-5 0-5 0-5 0-5 0-5
		Db - So	So 50%, Db 30%, Bk, Md, Lp, Św i inne 20%	III / IV, I*	<i>Calamagrostio arundinaceae-Quercetum</i>	9190	dąb bezszyp.* dąb szyp. sosna brzoza brod. buk (a2) świerk (a2) osika	50-70 0-20 0-10 0-10 0-5 0-5 0-5

6. PROJEKTOWANE ZABIEGI GOSPODARCZE ORAZ ANALIZA ICH WPŁYWU NA DRZEWOSTANY

Lp.	TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw i odnowień	Rębna wiodąca	Zespół roślinny (ew. jednostki niższe)	Kod siedliska Natura 2000	Regionalne optymalne skład gatunkowe drzewostanów	
							Gatunek drzewa (ew. wskazane podwarstwy)	Pokrycie (% pokrycia)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
7	LMw	Db - So	So 50%, Db 30%, Brz, Św, Ol, Lp i inne 20%	III / IV, I*	<i>Galio-Carpinetum</i> forma niżowa seria uboga <i>typicum</i> wariant z <i>Stachys</i>	9170	grab (a2)* lipa (a1,2)* dąb szyp.(a1)* klon zw. brzoza brod. osika jawor dąb bezszyp. olsza cz. jesion	30-70 10-60 10-70 5-10 0-5 0-5 0-5 0-10 5-10 0-10
	LMb	Ol	Ol 70%, Brz, So i inne 30%	IV / -	<i>Sphagno squarrosi-Alnetum</i> odmiana środkowoeuropejska		olsza cz.* brzoza omsz.	50-60 0-10
8	Lśw	Db - Bk	Bk 50%, Db 30%, Jw, Lp, Gb, Wz, Md i inne 20%	IV / III, I*	<i>Galio-Carpinetum typicum</i> seria żyzna forma niżowa	9170	grab (a2)* lipa (a1,2)* dąb szyp.(a1)* klon zw. brzoza brod. osika buk (a1, a2) jawor dąb bezszyp. klon pol.	30-70 10-60 10-70 0-10 0-5 0-5 0-5 0-5 0-10 0-5
		Bk - Db	Db 40%, Bk 30%, Jw, Lp, Gb, Wz, Md i inne 30%	IV / III, I*	<i>Galio odorati-Fagetum</i> (=Melico-Fagetum)	9130	buk* grab(a2) klon dąb bezszyp. jawor świerk	70-90 0-5 0-5 0-5 0-5 0-5

6. PROJEKTOWANE ZABIEGI GOSPODARCZE ORAZ ANALIZA ICH WPŁYWU NA DRZEWOSTANY

Lp.	TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw i odnowień	Rębnia wiodąca	Zespół roślinny (ew. jednostki niższe)	Kod siedliska Natura 2000	Regionalne optymalne składniki gatunkowe drzewostanów	
							Gatunek drzewa (ew. wskazane podwarstwy)	Pokrycie (% pokrycia)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
9	Lw	Db	Db 60%, Js, Wz, Gb, Ol, Kl, Lp, Św inne 40%	III / IV, I*	<i>Galio-Carpinetumvcorydaletosumvforma</i> niżowa	9170	grab (a2)* lipa (a1,2)* dąb szyp.(a1)* klon zw. brzoza brod. osika jawor dąb bezszyp. olsza cz. jesion wiąz posp.	30-70 10-60 10-70 0-10 0-5 0-5 0-5 0-10 5-10 5-10 0-5
					<i>Ficario-Ulmetum chrysosplenietosum</i>	91F0	wiąz posp.* jesion* lipa cier.zw.(a2) olsza cz. grab dąb szyp. klon zw. wiąz szyp.	20-80 20-50 0-10 5-10 0-10 0-20 5-20 0-10 0-10
10	Lł	Db	Db 60%, Js, Wz, Kl, Ol, Jw, Lp inne 40%	IV / -	<i>Salicetum albo-fragilis</i>	91E0	wierzb.kru.* wierzb.biał.* olsza cz.	30-60 30-60 0-30
					<i>Populetum albae</i>	91E0	topola cz.* topola biał.*	30-60 30-60

6. PROJEKTOWANE ZABIEGI GOSPODARCZE ORAZ ANALIZA ICH WPŁYWU NA DRZEWOSTANY

Lp.	TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw i odnowień	Rębna wiodąca	Zespół roślinny (ew. jednostki niższe)	Kod siedliska Natura 2000	Regionalne optymalne składniki gatunkowe drzewostanów	
							Gatunek drzewa (ew. wskazane podwarstwy)	Pokrycie (% pokrycia)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
					<i>Ficario-Ulmetum typicum</i>	91F0	wiąz posp.* wiąz górski wiąz szyp. jesion* dąb szyp. czer.zw.(a2)* grab lipa klon zw. klon pol. jabłoń topola biał. topola cz. olsza cz. olsza cz.* jesion dąb szyp. brzoza omsz.	20-60 0-10 0-10 20-60 5-10 20-30 0-10 0-10 5-10 10-20 0-5 0-10 0-10 5-10 30-70 0-20 0-10 0-20
11	OI	OI	OI 80%, Js, Brz i inne 20%	I / IV**	<i>Ribeso nigri-Alnetum</i>			
12	OIJ	OI - Js	Js 40%, OI 40%, Brz, Db, Wz i inne 20%	II / I*, IV**	<i>Fraxino-Alnetum (=Circae-Alnetum)</i>	91E0	jesion* olsza cz.* grab (a2) czer.zw.(a2) lipa klon zw. wiąz szyp. wiąz posp.	10-60 10-60 0-10 5-30 0-10 0-10 0-10 0-10
		OI	OI 70%, Js, Brz, Db, Wz i inne 30%	I / II, IV**				

* - dopuszczalna na pododdziałach (działkach) o niewielkiej powierzchni,

** - głównie przy rozdrobnieniu działek zwłaszcza w drzewostanach różnowiekowych lub wielogatunkowych,

*** - stosowana w celu szybkiego odsłonięcia odnowienia naturalnego złożonego głównie z sosny.

Wiek wyrębu

Do planowania zadań z zakresu użytkowania rębego przyjęte zostaną minimalne wieki wyrębu, zgodnie z § 7 ust. 3 pkt.1a Rozporządzenia MŚ z listopada 2012 roku. W oparciu o podany akt prawny minimalne wieki wyrębu wynoszą nie mniej niż:

dla Db, Js, Wz	-	120 lat
dla Bk, Jd	-	100 lat
dla So, Św, Md, Dg, Kl	-	80 lat
dla Brz, Gb, Ol	-	60 lat
dla Os	-	40 lat
dla Tp, Olsz	-	30 lat

Dla ewentualnych stwierdzonych w terenie, a nie wymienionych w powyższym rozporządzeniu, innych gatunków głównych proponujemy przyjąć wieki wyrębu kierując się zasadą podobieństwa cech wzrostu i rozwoju biologicznego umieszczając je w odpowiedniej grupie wśród gatunków wymienionych powyżej.

Ze względu na charakter niniejszych lasów podane wieki wyrębu nie muszą każdorazowo oznaczać projektowania cięć rębnych. Zwłaszcza gdy gatunek panujący osiągnął (lub przekroczył) w/w zalecany wiek, ale oprócz niego w drzewostanie występują inne gatunki w młodszych grupach wiekowych.

W przypadku wytworzenia się w sposób naturalny lub sztuczny KO podane powyżej wieki nie będą miały zastosowania.

Użytkowanie rębne i przedrębne

W użytkowaniu rębnym w celach porównawczych etaty zostały wylczone wg dojrzałości rębnej, natomiast do każdego opracowanego u.p.u.l., między innymi ze względu na rozdrobnioną formę własności, przyjęto etat wg tzw. potrzeb hodowlanych drzewostanów.

Rozmiar użytkowania przedrębnego zaplanowano zgodnie z potrzebami pielęgnacyjnymi oraz stanem sanitarnym lasu. W planowaniu tym uwzględnimy orientacyjne wskaźniki nasilenia cięć pielęgnacyjnych podane w „Tablicach wydajności cięć pielęgnacyjnych” z Załącznika nr 5 do Zarządzenia nr 49 Dyrektora Generalnego LP z dnia 17 listopada 2016 roku.

Planowanie hodowlane i przebudowa drzewostanów

Przy rębniach złożonych do odnowienia zaprojektowano powierzchnię równą procentowemu poborowi masy, redukując ją w przypadku występowania pełnowartościowego młodego pokolenia.

Na podstawie wyników prac taksacyjnych zostaną wskazane ewentualne „drzewostany do przebudowy”. Głównym kryterium typowania drzewostanu do przebudowy będzie brak możliwości osiągnięcia przez ten drzewostan założonych w planowaniu długoterminowym celów racjonalnej gospodarki leśnej, tj. doprowadzenia go do minimalnego wieku wyrębu w odpowiednim zadrzewieniu i jakości technicznej. Typowanie to powinno zostać przeprowadzone z uwzględnieniem łącznego występowania następujących cech drzewostanu:

- niedostosowania składu gatunkowego do siedliska,
- słabego zwarcia (luźne, ewentualnie przerywane),
- niskiego zadrzewienia (w zasadzie poniżej 0,5),
- wysokiego stopnia jego uszkodzenia (w zasadzie od 30%).

Przebudowa będzie projektowana jako przebudowa pilna z zastosowaniem cięć rębnych i wskazań hodowlanych, względnie jako przebudowa stopniowa w oparciu o intensywne wskazania hodowlane (podsadzenia) powiązane z cięciami pielęgnacyjnymi (przedrębnymi) uzależnionymi od stanu sanitarnego i zdrowotnego drzewostanu.

6.2. Zestawienie tabelaryczne powierzchni gruntów objętych projektem u.p.u.l. z zasięgiem obszarów chronionych

W zasięgu obszaru podlegającego prognozie oddziaływania na środowisko występują:

- Specjalny Obszar Ochrony PLH240003 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie,
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy”.

W zestawieniach tabelarycznych obrazujących powierzchnie poszczególnych zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w latach 2019 - 2028 zastosowano podział zabiegów na 3 grupy:

- **Odnowienia:** do tej grupy zaliczono zabiegi związane z odnowieniami halizn, płazowin i zrębów, a także dolesienia, podsadzenia, poprawki i uzupełnienia.

- **Pielęgnowanie:** do tej grupy zaliczono zabiegi związane z czyszczeniami wczesnymi i późnymi, trzebieżami wczesnymi i późnymi, oraz cięcia sanitarne.
- **Rębnie:** w tej grupie wyszczególniono rodzaje rębni i ewentualnie powierzchnie będące płazowinami.

6.2.1. Zestawienie tabelaryczne powierzchni gruntów objętych projektem u.p.u.l. z zasięgiem obszarów Natura 2000

Poniżej przedstawiono zestawienie tabelaryczne powierzchni gruntów objętych projektem u.p.u.l. z powierzchnią obszaru Natura 2000 znajdującego się na omawianym terenie.

Tabela nr 9. Zestawienie powierzchni gruntów objętych projektem u.p.u.l. z powierzchnią obszaru PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie

Lp.	Nazwa obszaru chronionego	Pow. obszaru chronionego [ha]	Pow. gruntów leśnych ujętych w u.p.u.l. pokrywających się z obszarem chronionych [ha]	Pow. gruntów ujętych w u.p.u.l. pokrywająca się z obszarem Natura 2000 w stosunku do powierzchni całego obszaru chronionego [%]
1	PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie	3490,8	12,64	0,36

Tabela nr 10. Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w latach 2018-2027 w granicach PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie

Lp.	Rodzaj zabiegu	Powierzchnia [ha]*	Powierzchnia [%]**
1	Odnowienia	2,89	22,86
2	Pielęgnacja	9,61	76,03
3	Rębnia I	0,15	1,18
4	Rębnia II	2,74	21,68
Powierzchnia obszaru PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie w granicach u.p.u.l.		12,64	

* Powierzchnia zabiegów podana dla wydzieleni, dla których udział powierzchniowy w zasięgu obszaru wynosi ponad 40%

**Udział % zabiegu w stosunku do powierzchni obszaru znajdującego się w granicach u.p.u.l.

Grunty objęte projektami uproszczonych planów urządzania lasu położone są w zasięgu jednego obszaru Natura 2000 tj. specjalnego obszaru ochrony siedlisk Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie. Analizując powyższe zestawienia można zauważyć, że zabiegami które zaplanowano są przede wszystkim działania z zakresu pielęgnowania drzewostanów i obejmują one ponad 76 % powierzchni całkowitej gruntów. Na podobnej

powierzchni (około 22%) zaplanowano użytkowanie rębne (głównie rębnię częściową) oraz odnowienie zrębów.

Oddziaływanie wymienionych zabiegów na obszar Natura 2000 i ich przedmioty ochrony opisano w rozdziale 8.1.

6.2.2. Zestawienie tabelaryczne powierzchni gruntów objętych projektem u.p.u.l. z zasięgiem Zespołów Przyrodniczo-Krajobrazowych

Poniżej przedstawiono zestawienie tabelaryczne powierzchni gruntów objętych projektem u.p.u.l. z powierzchnią Zespołu Przyrodniczo - Krajobrazowego znajdującego się na omawianym terenie.

Tabela nr 11. Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w latach 2019-2028 w granicach ZPK „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy”

Lp.	Rodzaj zabiegu	Powierzchnia [ha]*	Powierzchnia [%]**
1	Odnowienia	3,92	30,43
2	Pielęgnacja	10,05	78,03
3	Rębnia I	0,15	1,16
4	Rębnia II	2,74	21,27
Powierzchnia ZPK „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy” w granicach u.p.u.l.		12,88	

* Powierzchnia zabiegów podana dla wydzieleń, dla których udział powierzchniowy w zasięgu obszaru wynosi ponad 40%

**Udział % zabiegu w stosunku do powierzchni obszaru znajdującego się w granicach u.p.u.l.

Powierzchnia Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego „Park Repecki i dolina rzeki Dramy” wynosi 475,51 ha, z czego 2,71% powierzchni położony jest w zasięgu gruntów objętych u.p.u.l.

Na obszarze gruntów podlegających projektom uproszczonych planów urządzenia lasu, a będące w granicach Zespołu zaplanowane zostały głównie zabiegi z zakresu pielęgnacji drzewostanów wyznaczone na 78% powierzchni. Zaprojektowane zabiegi to przede wszystkim trzebieże późne oraz, na mniejszej powierzchni, czyszczenia wczesne. W zakresie prac rębnych – dla wybranych powierzchni wyznaczono rębnię II (rębnię częściową), a dla jednego pododdziału rębnię zupełną (na powierzchni 0,15 ha). W następstwie rębni – wybrane powierzchnie (łącznie 3,92 ha) wybrano do odnowienia. Na całym obszarze gruntów objętym wskazanym obszarem Natura 2000 nie zaprojektowano wylesień bądź wprowadzania nowych zalesień.

6.3. Propozycje zmian zapisów projektu u.p.u.l. mające na celu uniknięcie znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko

Wszystkie zabiegi zaplanowane w u.p.u.l., zostały opracowane zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, zasadami (ZHL), instrukcjami. Wykonanie u.p.u.l. w oparciu o ustawę o lasach (ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach; tekst jednolity: Dz. U. 2017 r. poz. 788 z późn. zm.) gwarantuje zachowanie środowiska w stanie nienaruszonym (Rozdział 2 art. 7 pkt. 1). Ustawa o lasach jest dokumentem, który powstał między innymi po to, aby prowadzona gospodarka leśna (między innymi wykonanie projektu u.p.u.l.) nie pogarszała stanu środowiska. Z tego też powodu nie proponuje się zmian zapisów w części planistycznej projektu u.p.u.l.

7. OPIS PRZEWIDYWANYCH SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA W PRZYPADKU NIE PODEJMOWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA

Do analizy konsekwencji braku realizacji zaplanowanych zadań gospodarczych w u.p.u.l. wykorzystano powierzchniową tabelę klas wieku wg gatunków panujących wg stanu na 1.01.2019 roku oraz prognozowanego stanu na 31.12.2028 roku (Tabela nr 12). Przedstawiony w tabeli prognozowany stan zasobów leśnych na koniec obowiązywania planów zakłada iż wszystkie zaplanowane zadania gospodarcze zostaną wykonane.

Do potencjalnych konsekwencji braku realizacji założeń uproszczonego planu urządzenia lasu należy zaliczyć m.in. utratę kontroli nad stanem sanitarnym i zdrowotnym lasu wskutek zaniechania planowych zabiegów gospodarczych. Należy zwrócić uwagę na fakt iż lasy objęte opracowaniem to przede wszystkim drzewostany III i IV klas wieku, dla których istotną kwestią jest utrzymanie odpowiedniego stanu sanitarnego i zdrowotnego poprzez wykonanie trzebieży. Trzebieże przyczyniają się, oprócz utrzymania drzewostanów w dobrym stanie sanitarnym, do zwiększenia różnorodności biologicznej poprzez dążenie do składu gatunkowego drzewostanu zgodnego z siedliskiem.

Istotną konsekwencją wynikającą z braku realizacji założeń planu jest zagrożenie dla trwałości lasu oraz jego korzystnego wpływu na klimat, glebę i pozostałe elementy środowiska wynikające ze zbyt dużego, niekontrolowanego pozyskania drewna nie popartego szacunkami inwentaryzacyjnymi zapasu i spodziewanego przyrostu. Na podstawie poniższej tabeli można stwierdzić iż wykonanie zabiegów gospodarczych zaplanowanych w uproszczonych planach urządzenia lasu jest gwarancją trwałości lasów na gruntach objętych opracowaniem. Wyraża się to m.in. w przechodzeniu drzewostanów do kolejnych klas wieku, pojawianiem się klasy odnowienia oraz zmniejszeniem powierzchni halizn i płazowin (zalesienie gruntów). Uproszczony plan reguluje pozyskanie drewna oraz odnowienie powierzchni leśnej. Tym samym gwarantuje ciągłość trwania lasu oraz naturalne następowanie po sobie drzewostanów, nie dopuszczając tym samym do zbyt szybkiego zesterzenia się drzewostanów, które mogłoby doprowadzić do ich rozpadu.

Konsekwencją braku realizacji założeń planu jest także spadek bioróżnorodności, a tym samym stabilności lasu poprzez zaniechanie zabiegów pielęgnacyjnych i pozyskania. Ze względu na panujące na terenie gmin objętych opracowaniem siedlisk borowych – głównie BMśw i Bśw, dominującą zaprojektowaną rębnią jest rębnia Ib -zupełna częściowa, na powierzchni około 90 ha. Duży udział mają także rębnie złożone:

rębnia częściowa (Rb II), gniazdowa zupełna (Rb IIIa) oraz stopniowa (Rb IV). Ochronie bioróżnorodności sprzyja zaprojektowany sposób postępowania hodowlanego, otóż zaplanowano wszystkie rębnie od I do IV co oznacza, że w ich wyniku struktura gatunkowa, wiekowa i przestrzenna drzewostanów zostanie urozmaicona. W trakcie realizacji rębni I i II proponuje się pozostawianie biogrup starodrzewi do naturalnego rozpadu, zwiększając tym samym sukcesywnie zapas martwego drewna. W zaprojektowanych w u.p.u.l. rębniach złożonych proponuje się pozyskanie rzędu 30% - 70% masy z drzewostanu, a następnie odnowienie tej powierzchni młodym pokoleniem, co doprowadzi do powstania drzewostanu wielogatunkowego i wielogeneracyjnego. Rębnie złożone są rębniami ze średnim lub długim okresem odnowienia i ich wykonanie spowoduje powstanie drzewostanu zróżnicowanego wiekowo i gatunkowo. Zaplanowane w obecnym u.p.u.l. działania gospodarcze związane z wykonaniem zaprojektowanej rębni powinny być kontynuowane w następnym 10-cio leciu, co powinno skutkować powstaniem młodnika złożonego z pozostawieniem biogrup starodrzewi pozostawionych do naturalnego rozpadu, zwiększając tym samym sukcesywnie zapas martwego drewna, a ponadto kępy te będą stanowić rezerwuar puli genetycznych oraz lokalne centra bioróżnorodności.

Podsumowując, tylko wykonanie zaplanowanych zadań gospodarczych jest gwarancją zachowania trwałości lasu oraz jego utrzymanie w odpowiednim stanie zdrowotnym, sanitarnym i jakościowym.

7. OPIS PRZEWIDYWANYCH SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA W PRZYPADKU NIE PODEJMOWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA

Tabela nr 12. Powierzchniowa tabela klas wieku wg gatunków panujących wg stanu na 01.01.2019 r. oraz prognozowanego stanu na 31.12.2028 r.

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przestoj e na gr. zales.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Budowa przer.	Razem grunty		Procent	Stan na
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozost ale		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				zalesion e	zales. i nie zales.		
	plaz.	hal.,zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	140 i wyż.							
So	2,97	22,37		29,98		2,15	13,71	11,84	33,83	104,51	168,52	148,82	109,94	56,56	16,82	3,68	1,51					671,89	727,21	75,48	1.01.2019
	0,30	17,19		29,98		95,50	2,15	13,71	11,84	33,83	104,51	168,52	148,82	73,35	9,69				22,65			684,57	732,04	75,97	31.12.2028
Md							0,41	3,04		0,59		0,14										4,17	4,17	0,43	1.01.2019
								0,41	3,04		0,59		0,14									4,17	4,17	0,43	31.12.2028
Św						0,08	0,57		0,62	0,32	0,73	1,36	1,24		0,14							5,06	5,06	0,52	1.01.2019
							0,08	0,57		0,62	0,32	0,73	1,36	0,20					1,04			4,92	4,92	0,51	31.12.2028
Bk						0,06																0,06	0,06	0,01	1.01.2019
							0,06															0,06	0,06	0,01	31.12.2028
Db	0,80	1,95		2,96		0,27	0,17	0,50	2,04	2,50	9,50	16,21	11,43	17,92	2,76	7,02	1,07					71,41	77,12	8,00	1.01.2019
	0,69	0,23		2,96		1,85	0,27	0,17	0,50	2,04	2,50	9,50	16,21	11,43	17,92	4,19			6,66			73,26	77,14	8,01	31.12.2028
Kl								0,65	0,12	0,95	0,23		1,84	0,48								4,26	4,26	0,44	1.01.2019
									0,65	0,12	0,95	0,23		1,84					0,48			4,26	4,26	0,44	31.12.2028
Wz								0,49														0,49	0,49	0,05	1.01.2019
									0,49													0,49	0,49	0,05	31.12.2028
Js								0,62				0,17	0,47									1,26	1,26	0,13	1.01.2019
									0,62			0,17	0,47									1,26	1,26	0,13	31.12.2028
Gb								0,21					0,70									0,91	0,91	0,09	1.01.2019
									0,21					0,70								0,91	0,91	0,09	31.12.2028
Brz						4,10	3,38	1,31	6,58	17,13	38,26	11,86	6,03	0,82								89,47	89,47	9,28	1.01.2019
							4,10	3,38	1,31	6,58	17,13	21,04	5,76	1,86					24,61			85,76	85,76	8,90	31.12.2028
Ol	0,09			0,24			0,05	0,23	0,97	4,82	2,44	7,93	3,68	1,29	0,37							21,79	22,12	2,30	1.01.2019
				0,24		1,01		0,05	0,23	0,97	4,82	2,35	4,57	1,72		0,37			5,82			21,91	22,15	2,30	31.12.2028
Ak						1,05	0,77	0,31	1,24	0,35												3,71	3,71	0,39	1.01.2019
							1,05	0,77	0,31	1,24	0,35											3,71	3,71	0,39	31.12.2028
Tp									0,76	2,47	1,47	2,23										6,92	6,92	0,72	1.01.2019
											1,47		2,23						3,23			6,92	6,92	0,72	31.12.2028
Os						0,41	1,44	0,88	2,41	8,43	3,54											17,11	17,11	1,78	1.01.2019
							0,41	1,44	0,88	1,46	4,73	0,38							6,78			16,07	16,07	1,67	31.12.2028

7. OPIS PRZEWIDYWANYCH SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA W PRZYPADKU NIE PODEJMOWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przestoj e na gr. zales.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Budowa przer.	Razem grunty		Procent	Stan na																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozost ale		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				zalesion e	zales. i nie zales.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
	plaz.	hal.,zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	140 i wyż.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
Wb									0,52					0,58																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										</

8. OKREŚLENIE PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA ZABIEGÓW PLANOWANYCH W PROJEKCIE U.P.U.L. NA FORMY OCHRONY PRZYRODY I ELEMENTY ŚRODOWISKA

8.1. Oddziaływanie zabiegów u.p.u.l. na obszar Natura 2000 i jego przedmioty ochrony

W trakcie prac taksacyjnych przy sporządzaniu uproszczonego planu urządzenia lasu nie inwentaryzowano siedlisk przyrodniczych, roślin oraz zwierząt - prace te nie były przedmiotem opracowywania u.p.u.l. dlatego wszystkie zestawienia przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 występujących na opracowywanym obszarze, uzyskano z PZO dla PLH240003 Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie.

8.1.1. Oddziaływanie zabiegów u.p.u.l. na obszar Natura 2000 PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie

Obszar PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie znajduje się w zasięgu gruntów objętych u.p.u.l. na powierzchni 12,64 ha, co stanowi 0,36% powierzchni obszaru Natura 2000.

Tabela nr 13. Struktura wiekowa i gatunkowa drzewostanów w obszarze Natura 2000 PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie (wg gatunków i wieków rzeczywistych)

Gat. pan.	Grunty leśne niezależne	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												Razem grunty		Procent	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	zalesione		zales. i nie zales.
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	140 i wyż.			
So	0,17											0,72			0,72	0,89	5,30
Św									0,20						0,20	0,20	1,18
Db	1,01					0,23	1,72	3,58	2,67	1,66					9,86	10,87	64,75
Brz						0,57	2,62								3,19	3,19	19,00
Ol									0,16						0,16	0,16	0,95
Tp							0,64								0,64	0,64	3,82
Lp										0,84					0,84	0,84	5,00
Razem	1,18					0,79	4,99	3,58	3,03	2,50		0,72			15,61	16,79	100,00
Procent	7.03					4.73	29.71	21.33	18.02	14.88		4.31			92.97	100.00	100.00

Analizując powyższą tabelę nr 13 należy stwierdzić, że w obszarze Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie na gruntach w zasięgu gmin objętych opracowaniem uproszczonych planów urządzenia lasu (gmina Tarnowskie Góry, Radzionków, Zbrosławice) drzewostany tworzone są przede wszystkim przez dęba (64,75%). Znaczny udział powierzchniowy stanowią również drzewostany brzożowe - 19 %. Drzewostany tworzone przez pozostałe gatunki stanowią niewielki procent powierzchni (do 6%). Z powyższej tabeli wynika także iż na terenie gminy w zasięgu obszaru Natura 2000 występują głównie drzewostany III i IV klasy wieku. W odniesieniu do pojedynczych

podklas wieku najliczniej reprezentowana jest IIIb klasa wieku – na powierzchni 4,99 ha. W obrębie gruntów powiatu tarnogórskiego w zasięgu obszaru Natura 2000 występują drzewostany sosnowe w VI klasie wieku.

Analizując obecną strukturę wiekową drzewostanów oraz zaplanowane na lata 2019-2028 zabiegi gospodarcze należy przypuszczać iż nie nastąpią w niej istotne zmiany. Zaplanowano użytkowanie rębne na łącznej powierzchni 2,89 ha. Są to głównie rębnie częściowe (Rb II) – na powierzchni 2,74ha. Rębnię zupełną (Rb Ib) zaplanowano na jednej działce na powierzchni 0,15 ha. Dla gruntów użytkowanych rębnią zupełną (Rb I) proponuje się pozostawiać biogrupy starodrzewi (5 % powierzchni zrębu) do naturalnego rozpadu, zwiększając tym samym sukcesywnie zapas martwego drewna. Zaplanowane zabiegi w dłuższej perspektywie czasu powinny przyczynić się do wzbogacenia składów gatunkowych drzewostanów, a w konsekwencji do polepszenia stanu zachowania drzewostanów. Z zabiegami rębnymi bezpośrednio związane są zadania związane z inicjowaniem odnowienia, które będą prowadzone na powierzchni 2,89 ha. W obszarze PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie dominują zabiegi pielęgnacyjne, przede wszystkim trzebieże późne oraz, w mniejszym stopniu czyszczenia wczesne. W projekcie u.p.u.l. na omawianym obszarze nie zaplanowano wylesień ani zalesień terenów nieleśnych.

Przy realizacji wskazanych zadań gospodarczych zaleca się elastyczne podejście do zapisów w uproszczonych planach urządzenia lasu, dostosowując wykonanie do lokalnych warunków i potrzeb lasu wynikających ze zdarzeń losowych bądź z uwarunkowań mikrosiedliskowych.

Zasadniczym celem ochrony jest zachowanie różnorodności biologicznej tego terenu, głównie poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt.

Zagrożenia dla przedmiotów ochrony obszaru Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie określone w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2014 r. poz. 2576), wraz z ich zmianą Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 18 maja 2015 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2015 r. poz. 2844) przedstawiono w poniższej tabeli.

8. OKREŚLENIE PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA ZABIEGÓW PLANOWANYCH W PROJEKCIE
U.P.U.L. NA FORMY OCHRONY PRZYRODY I ELEMENTY ŚRODOWISKA

**Tabela nr 14. Zagrożenia istniejące oraz potencjalne dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000
Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003 wg Planu Zadań Ochronnych**

Przedmiot ochrony Natura 2000	Zagrożenie	Opis zagrożenia
9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	Istniejące	
	1. Obce gatunki inwazyjne (I01) 2. Inne rodzaje praktyk leśnych, niewymienione powyżej (B07) 3. Przerzedzenie warstwy drzew (B02.06)	1. Obecny jaśminowiec <i>Philadelphus sp.</i> , jednak w niewielkiej ilości. 2. Drzewa obce ekologicznie powodują niekorzystne zmiany chemizmu gleby (opad igieł). 3. Prześwietlenie powoduje nadmierny rozrost podszytu i gatunków ekspansywnych
	Potencjalne	
	1. Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie (G05.01) 2. Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane (E01)	1. Przypadkowe mechaniczne zniszczenia związane z ewentualnym zbaczaniem turystów z wytyczonych szlaków. 2. W pobliżu płatu siedliska teren przeznaczono na cele budownictwa jednorodzinnego; co może się wiązać z większą penetracją siedliska; ekspansją niepożądanych gatunków i zaśmieceniem.
6130 Murawy galmanowe (<i>Violetalia calaminariae</i>)	Istniejące	
	1. Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka (G05.01) 2. pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych 3. inne odpady 4. ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe 5. usprawniony dostęp do obszaru 6. pojazdy zmotoryzowane 7. erozja 8. ewolucja biocenotyczna, sukcesja	1. Palenie ognisk powoduje miejscowo całkowite zniszczenie murawy 2. śmieci ograniczają wzrost roślin i zmieniają chemizm gleby 3. odpady pozostawione przez osoby odwiedzające - ograniczają wzrost roślin i zmieniają chemizm gleby 4. duża ilość wydeptanych ścieżek wykorzystywanych przez pieszych i rowerzystów, co ogranicza powierzchnię siedliskach 5. Na szczycie zorganizowany punkt widokowy, do którego prowadzi jedna główna szeroka i kilka mniejszych dzikich ścieżek 6. ruch pojazdów typu quad i motocykle crossowe prowadzące do niszczenia płatów murawy i wzmagające erozję stoków 7. strome stoki rozmywane są na skutek intensywnej erozji 8. intensywne zarastanie drzewami i krzewami czego skutkiem jest ustępowanie muraw
	Potencjalne	
	1. zakwaszenie (naturalne)	1. opadające igły sosen mogą zakwaszać glebę, co pogarsza warunki dla roślin typowych dla siedliska
1324 Nocek duży (<i>Myotis myotis</i>)	Istniejące	
	1. Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak (G05.07) 2. Erozja (K01.01) 3. Infrastruktura sportowa i rekreacyjna (G.02) 4. Pojazdy zmotoryzowane (G01.03)	1. Nieodpowiednie zabezpieczenie otworu prowadzącego do podziemi - nieodpowiednio zbudowana kratka w Blachówce Zachodniej. Brak zabezpieczenia otworów prowadzących do podziemi – za głównym wejściem Bramy Gwarków do podziemi znajduje się miejsce wlotu niezabezpieczone kratą. 2. Zasypywanie otworów wlotowych - w wyniku erozji, dolomit osypuje się zasypując miejsce wlotu w kamieniołomie Bobrowniki oraz przy szybie za głównym wejściem przy Bramie Gwarków. 3. Światło i hałas generowane przez imprezy masowe odbywające się w rejonie Sportowej Doliny powodują płoszenie nietoperzy. Szczególnie negatywny wpływ wywołują w okresie rojenia. Podobny efekt wywołuje podjeżdżanie pojazdami silnikowymi (motocykle, quady itp.) w pobliże wlotu do podziemi Blachówka. 4. Ruch motocyklowy w rejonie wlotu do sztolni na stanowisku Blachówka Zachodnia i w Kamieniołomie Bobrowniki powoduje płoszenie i wybudzanie nietoperzy oraz osypywanie się materiału skalnego.

8. OKREŚLENIE PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA ZABIEGÓW PLANOWANYCH W PROJEKCIE U.P.U.L. NA FORMY OCHRONY PRZYRODY I ELEMENTY ŚRODOWISKA

Przedmiot ochrony Natura 2000	Zagrożenie	Opis zagrożenia
	Potencjalne	
	1. Speleologia (G01.04.02) 2. Zabudowa rozproszona (E01.03) 3. Erozja (K01.01) 4. Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe (D01.01) 5. Odpadki i odpady stałe (H05.01) 6. Zatopienie (K01.04) 7. Infrastruktura sportowa i rekreacyjna (G.02)	1. Eksploracja podziemi w okresie zimowym i swarmingu (rojenia) niepokoi hibernujące nietoperze. 2. Próba zabudowy najbliższego obszaru najważniejszego wlotu do podziemi – Blachówka Zachodnia oraz projekty budowy osiedli na niestabilnym podłożu w pobliżu rezerwatu Segiet oraz wlotu do sztolni Blachówka grożą zawaleniem się otworów wlotowych i korytarzy podziemnych stanowiących siedliska nietoperzy, co może doprowadzić do ich utraty. 3. Tworzenie się osuwisk może utrudniać dostęp do miejsc hibernacji w rejonie wlotu Blachówka Zachodnia. 4. Wytaczanie szlaków i ścieżek może sprzyjać osypywaniu się dolomitu w rejonie wlotów w Blachówce Zachodniej i w kamieniołomie Bobrowniki 5. Nielegalne składowanie w rejonie kamieniołomu Bobrowniki różnego typu odpadów może mieć negatywny wpływ na siedliska żerowe. 6. Spiętrzanie się mas wody w chodnikach odwadniających, podtapianie komór, odcinanie fragmentów systemu. Spiętrzenie się wody między sztolnią Blachówka i Bramą Gwarków może prowadzić do braku możliwości swobodnego przemieszczania się nietoperzy między otworami wlotowymi. 7. Podjeżdżanie pojazdami silnikowymi (motocykle, quady itp.) w pobliżu wlotu do podziemi w kamieniołomie Bobrowniki generujące hałas może powodować płoszenie nietoperzy w okresie rojenia. Wykorzystywanie miejsca wlotu w kamieniołomie Bobrowniki jako terenu do uprawiania sportów motorowych.

Siedliska przyrodnicze będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie występujące w na lub w bezpośrednim sąsiedztwie gruntów objętych u.p.u.l.

9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)

Działania ochronne zaprojektowane w ramach Planu Zadań Ochronnych niwelujące wyżej wymienione zagrożenia dla siedliska przyrodniczego 9130 żyzne buczyny obejmują przede wszystkim usunięcie gatunków drzew obcych ekologicznie (świerk pospolity, sosna zwyczajna, modrzew europejski), stopniową przebudowę drzewostanu zmierzającą do uzyskania składu gatunkowego dostosowanego do siedliska oraz usunięcie krzaku jaśminowca. Oprócz działań ochrony czynnej zaplanowano także działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji działań ochronnych. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację działań ochronnych wskazano Nadleśnictwo Brynek (działania zaplanowano na gruntach Nadleśnictwa), nadzorującym wykonanie jest RDOŚ w Katowicach.

Na podstawie danych pozyskanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach stwierdzono iż na gruntach objętych opracowaniem oraz w ich

bezpośrednim sąsiedztwie nie stwierdzono siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000.

Nie przewiduje się zatem możliwego wpływu zaplanowanych zabiegów gospodarczych zaprojektowanych dla gruntów objętych opracowaniem projektów uproszczonych planów urządzenia lasu na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000.

6130 Murawy galmanowe (*Violetalia calaminariae*)

Działania ochronne zaprojektowane w ramach Planu Zadań Ochronnych niwelujące wyżej wymienione zagrożenia dla siedliska przyrodniczego 6130 murawy galmanowe obejmują przede wszystkim usuwanie sosen (usunięcie wszystkich lub prawie wszystkich sosen zarastających murawę, wraz z gałęziami i zebraniem igieł), zagrodzenie części ścieżek oraz przeprowadzeniem wypasu lub koszenia murawy. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację działań ochronnych jest RDOŚ w Katowicach.

Na podstawie danych pozyskanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach stwierdzono iż na gruntach objętych opracowaniem oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie stwierdzono siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000.

Nie przewiduje się zatem możliwego wpływu zaplanowanych zabiegów gospodarczych zaprojektowanych dla gruntów objętych opracowaniem projektów uproszczonych planów urządzenia lasu na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000.

Zwierzęta będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 PLH240003

Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie występujące w zasięgu oraz bliskim sąsiedztwie gruntów objętych u.p.u.l.

Obszar Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003 został wyznaczony przede wszystkim dla ochrony nietoperzy. Głównym miejscem żerowiskowym dla nocka dużego jest Park w Reptach i Dolina Dramy będący Zespołem Przyrodniczo – Krajobrazowym oraz Rezerwat Segiet wraz z przyległymi drzewostanami. Działania ochronne dotyczące przedmiotu ochrony obszaru - nocka dużego (*Myotis myotis*) obejmują przede wszystkim zadania z zakresu zabezpieczenia schronień zimowych tego gatunku. Obejmują one m.in. wymianę kraty sztolni Blachówka Zachodnia, coroczną kontrolę drożności szybu/ wlotu, stanu technicznego, stanu zabezpieczeń i konserwacji zamknięcia i kraty w Kamieniłomie Bobrowniki”, szybu przy Bramie Gwarków, wlotów do sztolni Blachówka Zachodnia i „Boże

Wspomagaj”. Również w przypadku nocka dużego zaplanowano monitoring obejmujący głównie kontrolę stanu populacji oraz kontrolę stanu zachowania korytarzy.

Na gruntach podlegających opracowaniu u.p.u.l. leżących w zasięgu obszaru PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie, na podstawie dostępnych danych (udostępnionych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Katowicach), nie stwierdzono występowania gatunków będących przedmiotami ochrony w obszarze. W bezpośrednim ich sąsiedztwie zinwentaryzowano 2 stanowiska nocka dużego (*Myotis myotis*) chronionego w ramach obszaru Natura 2000.

Tabela nr 15: Zwierzęta będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie występujące w zasięgu gruntów objętych opracowaniami oraz w ich najbliższym sąsiedztwie

Lp.	Kod, nazwa polska i łacińska przedmiotu ochrony	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony (oddział, pododdział)	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]								
			Zalesienia [ha]	Odnowienia [ha]	Pielęgnowanie drzewostanów [ha]	Rodzaj rębni [ha]					Rębnie [suma]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Gatunki występują w obszarze PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie w sąsiedztwie gruntów objętych u.p.u.l.	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Zwierzęta będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 PLH240003 Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie występujące w najbliższym sąsiedztwie gruntów objętych upul:

1324 - Nocek duży (*Myotis myotis*)

Nocek duży, zinwentaryzowany na obszarze Natura 2000 PLH240003 Podziemia Tarnogórsko – Bytomskich, związany jest z lasami liściastymi, które stanowią ich miejsca żerowania oraz przelotu. Nietoperze te preferują zarówno buczyny jak i grądy czy dąbrowy. Na gruntach objętych analizą oddziaływania zaplanowanych zadań gospodarczych nie zinwentaryzowano siedlisk przyrodniczych, będącymi siedliskami żerowania dla nocka dużego. W bezpośrednim sąsiedztwie stwierdzonego występowania nocka dużego występują głównie drzewostany wielogatunkowe z panującym dębem. Mogą więc stanowić one potencjalne miejsce żerowania. Zaplanowane dla tych wydziałów zadania gospodarcze to wyłącznie zabiegi pielęgnacyjne - trzebieże, które nie wpłyną na zubożenie drzewostanów a tym samym na zmniejszenie bazy pokarmowej nietoperzy.

Zabiegi pielęgnacyjne wpłyną na poprawę stanu sanitarnego i zdrowotnego lasu, a umiarkowane cięcia nie wpłyną drastycznie na żerowiska nocka dużego.

Schronienia letnie i zimowe, których dotyczą działania ochronne zawarte w PZO, znajdują się poza obszarem działania objętym opracowaniem u.p.u.i. Zaplanowane w uproszczonym planie urządzenia lasu zadania obejmują wyłącznie zabiegi związane z prowadzeniem gospodarki leśnej nie obejmują działań mogących wpłynąć negatywnie na schronienia nietoperzy w granicach obszaru – nie obejmują one działań mogących prowadzić do erozji gleby w pobliżu wlotów czy też mogących niepokojenia zimujących osobników. Działania zaplanowane na gruntach sąsiadujących ze stwierdzonymi stanowiskami nocka dużego mają na celu zapewnić trwałość drzewostanów oraz dostosowanie ich składu do potencjalnej możliwości produkcyjnej siedliska. Zapewni to utrzymanie lub możliwą poprawę obecnej bazy żerowej oraz zapewni możliwości migracji nietoperzy. W uproszczonych planach urządzenia lasu nie podaje się terminów realizacji zaprojektowanych działań gospodarczych, jednakże w celu ochrony cennych gatunków oraz walorów przyrodniczych na obszarze wskazuje się optymalny termin prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna w sezonie zimowym w celu minimalizowania szkód oraz płoszenia gatunków objętych ochroną. Z uwagi na położenie gruntów objętych opracowaniem względem znanych stanowisk nocka dużego i rodzaju zaplanowanych działań nie stwierdza się możliwości oddziaływania zaplanowanych zadań zawartych w uproszczonych planach u.i. Na realizację działań ochronnych wskazanych w PZO.

Biorąc pod uwagę powyższe zapisy na terenie gmin objętych projektem u.p.u.i nie przewiduje się istotnego negatywnego oddziaływania planu urządzenia lasu na stan zachowania nocka dużego.

8.2. Oddziaływanie zabiegów na Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy

8.2.1. Oddziaływanie zabiegów na ZPK „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy”

W zasięgu gruntów objętych opracowaniem znajduje się Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy”. Zakazy obowiązujące na terenie Parku określa Rozporządzenie Nr 46/02 Wojewody Śląskiego z dnia 11 lipca 2002 r. (Dz. Urz. z 2002 r. Nr 53, poz. 1730). Po przeanalizowaniu zakazów określonych w ww. Rozporządzeniu stwierdzić należy, że zadania zaprojektowane w u.p.u.i. nie przyczyniają

się do powstawania jakichkolwiek zagrożeń oraz nie łamią zakazów obowiązujących na terenie ZPK.

Tabela nr 16. Struktura zabiegów gospodarczych planowanych do realizacji w u.p.u.l. w latach 2019-2028 w granicach Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy”

Lp.	Rodzaj zabiegu	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]*
1	Odnowienia	3,77	29,3
2	Pielęgnacja	10,05	78
3	Rębnia I	0,15	1,2
	Rębnia II	2,74	21,3
Powierzchnia ZPK „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy” w granicach objętych u.p.u.l.		12,88	

**Udział % zabiegu w stosunku do powierzchni obszaru znajdującego się w granicach u.p.u.l.*

! powierzchnia może się różnić od powierzchni gruntów objętych opracowaniem w danej formie ochrony ze względu na możliwość wykonywania kilku różnych zabiegów na tej samej powierzchni

Na obszarze Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy”, tak jak w przypadku obszaru Natura 2000, zaprojektowano wszystkie grupy zabiegów gospodarczych. Dominują cięcia pielęgnacyjne, głównie trzebieże późne. Ochronie bioróżnorodności sprzyja zaprojektowany sposób postępowania hodowlanego, otóż zaplanowano rębnie I oraz II co oznacza, że w wyniku struktura gatunkowa, wiekowa i przestrzenna drzewostanów zostanie urozmaicona. Użytkowanie rębne zaprojektowano na powierzchni 2,89 ha, z czego rębnia zupełna została zaplanowana na powierzchni 0,15 ha. Przewaga rębni złożonych, i w efekcie odnowień złożonych, wpłynie pozytywnie na bioróżnorodność tego terenu. W projektach u.p.u.l. nie zaplanowano również wylesień.

Wykonanie zaplanowanych zabiegów na przestrzeni 10 lat nie wpłynie negatywnie na Zespół P-K i jego walory przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe.

8.3. Oddziaływanie na środowisko

8.3.1. Różnorodność biologiczna

Wszystkie zabiegi zaplanowane w u.p.u.l. mają, w myśl trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, docelowo wyhodować drzewostany jak najlepsze pod względem ekologicznym, strukturalnym, technicznym i sanitarnym. Dotyczą one m.in.: dostosowywania składów gatunkowych odnowień do siedlisk, wprowadzania różnych gatunków drzew i krzewów, ochrony miejsc bytowania chronionych gatunków zwierząt. Zabiegi zaplanowano zgodnie z obowiązującymi instrukcjami, decyzjami oraz zgodnie z istniejącym prawem. Wykonanie zaplanowanych zabiegów przyczyni się do ochrony

oraz wzbogacenia flory i fauny występującej na omawianych terenach, oraz powinno sprzyjać swobodnej wymianie genowej pomiędzy populacjami w ramach korytarzy ekologicznych.

Las jako cały ekosystem jest niewątpliwie jednym z najważniejszych zasobów naturalnych. Na jego kształt i stan zachowania wg współczesnej wiedzy istotny wpływ ma ilość i jakość martwego drewna pozostająca w ekosystemie. Rolę rozkładającego się drewna w lesie zaczęto w pełni doceniać dopiero niedawno. Martwe drewno stanowi jeden z najważniejszych elementów obiegu materii w lesie, pełniąc funkcję miejsca bytowania dla ptaków, nietoperzy oraz entomofauny, a także ostoję ksylobiontów. Przez dziesiątki lat rozkładu drewna następuje sukcesywne uwalnianie i dostarczanie do gleby makro- i mikroelementów. Rozkładające się drewno to miejsce życia wielu roślin, grzybów i zwierząt, a przy tym element ekosystemu, którego znaczenie dla funkcjonowania lasu trudno jest przecenić. Dlatego tak istotne jest określenie zasad i ilości pozostawiania martwego drewna.

Ochronie bioróżnorodności sprzyja zaprojektowany sposób postępowania hodowlanego. Dominują zabiegi pielęgnacyjne drzewostanów, przede wszystkim trzebieże (wczesne i późne) jak i czyszczenia. Zaplanowano użytkowanie rębne, obejmujące zarówno rębnie zupełną jak i rębnie złożone. Ze względu na dominujące siedliska borowe przeważa użytkowanie rębnią zupełną, przy czym, w trakcie realizacji tej rębni proponuje się pozostawianie biogrup starodrzewi (5% powierzchni zrębu) do naturalnego rozpadu, zwiększając tym samym sukcesywnie zapas martwego drewna. Kępy te będą zwiększać urozmaicenie w budowie piętrowej drzewostanów na ubogich siedliskach, ponadto stanowić będą rezerwuar puli genetycznych oraz lokalne centra bioróżnorodności. Spośród zaprojektowanych rębni złożonych, tj. częściowych, gniazdowych oraz stopniowych, dominują rębnie częściowe (Rb II). Rębnie złożone sprzyjają powstawaniu drzewostanów wielogatunkowych, o składzie gatunkowym dostosowanym do warunków siedliskowych.

Wobec podejmowania opisanych powyżej działań, w dłuższym okresie wpływ zaplanowanych zabiegów należy ocenić jako neutralny.

8.3.2. Ludzie

Prowadzenie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w oparciu o u.p.u.l. zapewnia pracę, a więc i dochody wielu grupom zawodowym. Zabezpiecza jednocześnie pożądaną przez ludzi surowiec drzewny. Możliwość realizowania funkcji ekonomicznej lasu wiąże się ściśle z wymogami planu, ponieważ prowadzenie gospodarki leśnej odbywa się wyłącznie w oparciu o zapisy tego dokumentu. Korzystny wpływ postanowień planu na ludzi uwidacznia się poprzez zapewnienie, pracy i dochodów zarówno społecznościom lokalnym, zamieszkującym teren gmin objętych opracowaniem, jak też w szerszym ujęciu, grupom zawodowym związanym z leśnictwem i branżą drzewną. Ludzie znajdują zatrudnienie i osiągają korzyści finansowe przy wykonywaniu wszystkich zabiegów gospodarczych zaplanowanych w projekcie. Trudnym do zmierzenia aspektem ekonomicznym, który wiąże się z zasadą zachowania trwałości lasów oraz ich powszechnej dostępności, są korzyści (dochody) związane z możliwością pozyskania runa leśnego.

Wykonywanie zadań gospodarczych zawartych w planie wiąże się z niebezpieczeństwem dla zdrowia i życia ludzi. Najbardziej narażone są osoby wykonujące pozyskanie drewna (ale również inne zabiegi) oraz osoby postronne, które mogą znaleźć się na obszarze wykonywania tych prac. Ryzyko minimalizowane jest poprzez stosowanie zasad BHP zawartych w *„Instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu podstawowych prac z zakresu gospodarki leśnej”*. Zarówno w krótkim jak i w długim okresie – wpływ projektu u.p.u.l. będzie dodatni.

8.3.3. Rośliny i zwierzęta

Podczas prac terenowych, wykonywanych na potrzeby sporządzenia uproszczonego planu urządzenia lasu, nie inwentaryzowano chronionych gatunków grzybów, mszaków, roślin i zwierząt.

Obszar znajduje się w granicach jednego obszaru Natura 2000 – PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie oraz Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy”.

Zestawienie chronionych gatunków roślin i zwierząt występujących na gruntach objętych opracowaniem, sporządzone na podstawie inwentaryzacji na potrzeby PZO, oraz

Programów Ochrony Przyrody Nadleśnictw, w zasięgu których znajdują się grunty objęte niniejszym opracowaniem, zamieszczono w rozdziale 3.3.

Oddziaływanie na rośliny

Głównym zagrożeniem dla roślin jest ich mechaniczne uszkodzanie podczas prowadzenia prac związanych z realizacją zabiegów pielęgnacyjnych i sanitarnych, cięć rębnych oraz ze zrywką drewna. W celu minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań podczas wykonywania wymienionych prac, należy przestrzegać następujących zasad:

- pozostawiać występujące w lesie naturalne nieużytki takie jak bagna, mszary, torfowiska, itp. wraz z fauną i florą,
- odstąpić od prowadzenia melioracji wodnych w sposób grożący wysuszeniem naturalnych terenów podmokłych oraz zniszczeniem występującej tam roślinności,
- zakładać stałe szlaki zrywkowe od stadium młodnika z pominięciem potoków oraz projektować przebieg szlaków zrywkowych z pominięciem z pewną rezerwą odległości wszystkich form ochrony przyrody,
- w miejscach występowania chronionych gatunków wyłączyć z użytku rębego powierzchnie w formie kęp i pozostawić je aż do naturalnego rozpadu drzewostanu,
- projektować szlaki zrywkowe i miejsca składowania drewna poza miejscami występowania gatunków chronionych,
- (o ile jest to możliwe) odstąpić od prowadzenia prac rębnych i pielęgnacyjnych w miejscach występowania rzadkich i chronionych gatunków roślin (ewentualnie grzybów)”

Nie przewiduje się, aby zabiegi zaplanowane w u.p.u.l. przyczyniły się do umyślnego niszczenia stanowisk gatunków chronionych. Pewne niewielkie, przypadkowe, nieumyślne zniszczenia roślin chronionych mogą nastąpić podczas prac pielęgnacyjnych i prowadzonych rębni. Dotyczyć będzie to jednak najczęściej gatunków pospolicie występujących.

Zalecenia gospodarcze zapisane w u.p.u.l. podlegają przepisom prawnym. Część artykułów ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie przyrody, a także rozporządzenia z nimi związane definiują czynności, których nie można podejmować w celu nie pogarszania szeroko pojętego środowiska (w tym flory i fauny). Przykładem może być art. 52 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 7 pkt 1 ustawy o lasach. Istnieje również zapis

w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin oraz grzybów, mówiący, że „podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej dopuszcza odstępstwo od zakazów uszkodzania i niszczenia siedlisk roślin (również grzybów) objętych ochroną ścisłą lub częściową, jeżeli technologia prac uniemożliwia przestrzeganie tych zakazów”.

Poprawna realizacja zabiegów nie wpłynie negatywnie na stan zachowania i warunki rozwoju roślinności opisywanego terenu, w związku z czym stwierdza się brak negatywnego oddziaływania projektów uproszczonych planów urządzenia lasu na chronione gatunki roślin naczyniowych.

Oddziaływanie na zwierzęta

Nie przewiduje się aby zabiegi zaplanowane w uproszczonym planie urządzenia lasu przyczyniły się do umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, płoszenia, niepokojenia, niszczenia siedlisk, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry oraz ostoi gatunków zwierząt potencjalnie występujących na terenach objętych projektem u.p.u.l. Wyjątkiem jest tutaj amatorski połów ryb oraz wykonywanie czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną i łowiecką.

Ochrona gatunków ptaków obejmuje także ochronę ich siedlisk, czyli obszarów stale lub okresowo wykorzystywanych przez gatunek. Gatunki ptaków będących przedmiotem ochrony w zasięgu gruntów objętych u.p.u.l. ze względu na zajmowane biotopy można podzielić na:

- gatunki zamieszkujące ekosystemy leśne,
- ptaki środowisk polnych i łąkowych, terenów otwartych, półotwartych i częściowo związanych ze środowiskiem leśnym.

Zagrożeniami dla gatunków związanych z ekosystemami leśnymi jest:

- zubożenie struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów,
- usuwanie z lasu martwego drewna, szczególnie leżącego,
- silna penetracja lasu przez ludzi i niepokojenie, szczególnie w trakcie lęgów,
- presja drapieżników,
- zanik terenów otwartych.

Zastosowane rębnie złożone (od II do IV) i przewidziane typy drzewostanów przyczynią się do urozmaicenia struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów. Technika

wykonania zadań gospodarczych zaprojektowanych w u.p.u.l. nie przewiduje usuwania posuszu leżącego. Jedynie w czasie wykonywania melioracji agrotechnicznych w trakcie przygotowywania powierzchni pod odnowienie, leżące kłody mogą być usuwane. Ze względu na dominujące siedliska borowe przeważają rębnie zupełne. W trakcie ich realizacji rębni zaleca się pozostawianie biogrup starodrzewi do naturalnego rozpadu, zwiększając tym samym sukcesywnie zapas martwego drewna. Zastosowana rębnia częściowa i przewidziane typy drzewostanów przyczynią się do urozmaicenia struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej drzewostanów. Technika wykonania zadań gospodarczych zaprojektowanych w u.p.u.l. nie przewiduje usuwania posuszu leżącego. Jedynie w czasie wykonywania melioracji agrotechnicznych w trakcie przygotowywania powierzchni pod odnowienie, leżące kłody mogą być usuwane.

Podczas wykonywania zabiegów zaplanowanych w uproszczonym planie UL będzie dochodziło presji ze strony człowieka, polegającej na penetracji obszaru oraz niepokojenia ptaków. Nie ma jednak podstaw aby sądzić, że zjawiska te będą zachodzić z większą intensywnością niż dotychczas.

Dodatkowo w projekcie zawarto wskazania gospodarcze mające na celu minimalizację niepokojenia ptaków i związany z tym ewentualny negatywny wpływ na ich populację. Nie ma również podstaw aby przypuszczać, że realizacja planu wpłynie wyraźnie na zwiększenie populacji drapieżników nękających ptaki z tej grupy. Do takich wskazań należą:

- prowadzenie prac ścinkowych i zrywkowych przy pokrywie śniegu, przez co minimalizowane są szkody w najniższych warstwach lasu, glebie, a także unika się płoszenia populacji ptaków lęgowych,
- przeprowadzanie przed przystąpieniem do prac leśnych oględzin w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych, a w przypadku stwierdzenia występowania gniazd poinformowanie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska,
- w okresie lęgowym ptaków nie powinno się wycinać drzew, na których występują zasiedlone gniazda, a drzew z gniazdami dużymi o średnicy powyżej 25 cm nie usuwać przed naturalnym rozpadem tych gniazd,
- w celu polepszania warunków bytowania ptaków przy wykonywaniu prac leśnych zwrócić uwagę na pozostawienie drzew martwych, zamierających, dziuplastych,

oraz przestoi szczególnie sosnowych, które nie stwarzają zagrożenia przy pracach leśnych oraz dla turystów poruszających się po szlakach.

Analizując powyższe zapisy nie przewiduje się negatywnego wpływu projektu u.p.u.i. na grupę ptaków zamieszkujących siedliska leśne.

Poprawnie wykonane zabiegi nie wpłyną negatywnie na chronione gatunki zwierząt oraz ich siedliska, w związku z czym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania uproszczonego planu urządzenia lasu.

8.3.4. Siedliska przyrodnicze Natura 2000

Na podstawie danych pozyskanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska stwierdzono iż gruntach objętych opracowaniem oraz w bezpośrednim sąsiedztwie nie stwierdzono siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000.

8.3.5. Woda

Zaplanowane rębnie, a także zabiegi pielęgnacji i odnowienia mają na celu utrzymanie trwałej pokrywy roślinnej na gruncie. Wpływa to pozytywnie na wody, zmniejszając spływ powierzchniowy, poprawiając wchłanianie się i zatrzymywanie wody w glebie i gruncie, przez co spełniają one funkcję wodochronną. Nie zaplanowano zabiegów mogących negatywnie oddziaływać na stan wód. Wpływ na lokalne zasoby wodne działań zaprojektowanych w projekcie u.p.u.i. będzie dodatni. Uproszczony plan urządzenia lasu w swych zapisach zapewniają ochronę śródleśnych źródeł, młak, torfowisk, ze względu na brak prowadzenia na użytkach nieleśnych prac związanych z gospodarką leśną. Dzięki temu las może pełnić swoje funkcje wodochronne.

8.3.6. Powietrze

Las działa jak naturalny filtr powietrza, dostarcza bowiem tlen, obniża stężenie dwutlenku węgla i pochłania pyły. Procesom tym sprzyja bogactwo gatunków i trwałe utrzymywanie pokrywy roślinnej. Plan zakłada gospodarowanie w myśl zasady trwałości lasu, tym samym jego wpływ na powietrze może być tylko dodatni. Działania zaprojektowane w projektach u.p.u.i. wpływają pozytywnie na jakość powietrza atmosferycznego poprzez np.: dążenie do wyhodowania coraz liczniejszych

wielogatunkowych drzewostanów z istotnym udziałem gatunków liściastych dostosowanych do siedliska, dzięki którym w procesie fotosyntezy w tkankach budujących rośliny zostaje zakumulowana większa ilość węgla pochodzącego z atmosfery. Pozytywnie na jakość powietrza wpływa również prowadzenie zrównoważonej gospodarki w lasach, która podnosi zasoby drzewostanów, co w efekcie wpływa między innymi na zatrzymywanie większej ilości zanieczyszczeń, w tym nadmiaru dwutlenku węgla występujących w powietrzu.

Ponadto zabiegi gospodarcze zaplanowane w u.p.u.l. wykonywane będą miejscowo, z użyciem niewielkiej ilości sprzętu wyposażonego w silniki spalinowe (ciągniki leśne i rolnicze, pilarki, kosy). Taka ilość spalin nie będzie miała istotnego wpływu na jakość powietrza. W związku z powyższym, wpływ projektowanych działań w u.p.u.l. na powietrze można uznać za neutralny.

8.3.7. Powierzchnia ziemi

Działania gospodarcze zaplanowane w projekcie u.p.u.l. mogą miejscowo wpłynąć na powierzchnię ziemi, a zwłaszcza na pokrywę glebową. Dotyczy to głównie efektów stosowania maszyn leśnych w ramach prac związanych z pozyskaniem drewna w ramach użytkowania rębного i przedrębного oraz w trakcie przygotowania gleby pod odnowienie. Aby ograniczyć ten wpływ w opisach ogólnych projekcie u.p.u.l. zamieszczono wskazanie, aby w możliwie największym zakresie planować prace w okresie zimowym przez co minimalizowane są szkody w najniższych warstwach lasu oraz glebie.

Negatywny wpływ na powierzchnię gleby mają maszyny leśne, które ubijają wierzchnie poziomy gleby, zmieniając ich strukturę i warunki powietrzno - wilgotnościowe. Oddziaływanie to jest minimalizowane przez wyznaczenie sieci szlaków zrywkowych, na których koncentruje się ruch pojazdów.

Z użytkowaniem dróg i składnic drewna związane są okresowe remonty tej infrastruktury. Zaleca się aby do tego typu przedsięwzięć używać materiał budowlany miejscowego pochodzenia (z kamieniołomów lub żwirowni). Zaleca się zaniechanie poboru materiału budowlanego z koryt rzecznych rzek.

Istnieje ryzyko znacznego uszkodzenia wierzchnich warstw gleby na skutek niewłaściwego jej przygotowania. Sposoby przygotowania gleby nie znajdują się w zakresie u.p.u.l., a wynikają z innych dokumentów, m.in. Zasad Hodowli Lasu, które

nakazują przygotowanie gleby w dostosowaniu do siedliska i w sposób umożliwiający zachowanie trwałości lasu, a także preferują sposoby jak najmniej ingerujące w naturalny profil glebowy. Przestrzeganie tych zasad minimalizuje ryzyko powstania znaczącego negatywnego oddziaływania.

Zapisy w projekcie u.p.ul. dotyczące nie ingerowania w zbiorniki, ciekі wodne oraz tereny źródliskowe oraz pozostawianie wzdłuż tych form roślinności drzewiastej mającej na celu ochronę brzegów. Planowane działania ochronne w miejscach źródliskowych oraz w pobliżu cieków wodnych przyczynią się do poprawy warunków wodno-powietrznych gleby zapobiegając jej przesuszaniu i zubażaniu.

Podsumowując, wpływ projektowanych działań w u.p.u.l. na powierzchnię ziemi będzie neutralny.

8.3.8. **Krajobraz**

Zabiegi zawarte w projektach uproszczonych planów urządzenia lasu wpływają na kształtowanie krajobrazu leśnego. Wszelkie działania takie jak: odnowienia, pielęgnacje, także rębnie docelowo mają zachować ciągłość istnienia lasu.

Działania prowadzone na stosunkowo niewielkich obszarach kształtują mozaikowy charakter lasu. Drzewostany zróżnicowane powierzchniowo, gatunkowo oraz wiekowo wzbogacają i urozmaicają krajobraz. Bioróżnorodności i bogactwo krajobrazu zostanie zachowane poprzez pozostawienie w stanie nienaruszonym śródleśnych łąk, polan, źródlisk, młak i torfowisk, czy różnego rodzaju nieużytków będących często ostoją chronionych gatunków roślin i miejscem bytowania zwierzyny. W związku z powyższym wpływ projektowanych działań w u.p.u.l. na krajobraz należy ocenić jako dodatni.

8.3.9. **Klimat**

Realizacja zadań zawartych w u.p.u.l. nie spowoduje zmian klimatycznych. Zabiegi przeprowadzane w lasach mogą potencjalnie wpływać na krótkoterminową zmianę mikroklimatu lokalnego. W skali lokalnej las silnie oddziałuje na mikroklimat: łagodząc go w okresach występowania skrajnie wysokich i niskich temperatur oraz susz. Projekt u.p.u.l. zakłada trwałość lasu, w związku z czym jego wpływ będzie w dłuższej perspektywie czasu dodatni.

8.3.10. Zasoby naturalne

Projekt u.p.u.i. zakłada powiększanie zasobów drzewnych stanowiących odnawialne zasoby naturalne. Powiększanie zasobów leśnych realizowane jest w wyniku prowadzonych odnowień i zwiększania produktywności lasu (art. 14 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach). Wpływ zaprojektowanych działań na zasoby naturalne będzie dodatni.

8.3.11. Zabytki, obiekty pamięci narodowej, obiekty kultury

Na gruntach objętych projektem u.p.u.i. nie zinwentaryzowano obiektów kultury materialnej czy też miejsc pamięci narodowej.

Las bezpośrednio nie wpływa na zabytki i dobra kultury materialnej, tworzy natomiast niepowtarzalne ich tło, wzbogacając wnętrza krajobrazowe. Pośredni długookresowy wpływ na dobra kultury materialnej ma przebudowa drzewostanów z zastosowaniem odnowień o składzie zgodnym z występującymi siedliskami. Przyczynia się bowiem do stworzenia naturalnego składu drzewostanów, zróżnicowanych wiekowo i gatunkowo, uszlachetniając tło krajobrazowe dóbr kultury materialnej. W związku z powyższym wpływ projektowanych działań w u.p.u.i. na zabytki, obiekty pamięci narodowej i obiekty kultury należy ocenić jako neutralny.

8.3.12. Dobra materialne

Realizacja projektu u.p.u.i. przynosi wymierne dochody dla właścicieli lasów i dla Skarbu Państwa, zapewnia również pracę, a więc i dochody wielu grupom zawodowym. Tym samym gospodarka leśna jest istotnym składnikiem gospodarki krajowej. Jednym z celów prowadzenia gospodarki leśnej jest powiększenie zasobności drzewostanów. Wpływ zaplanowanych w projekcie u.p.u.i. działań będzie dodatni.

8.3.13. Podsumowanie

Szczegółową ocenę wpływu zadań gospodarczych na poszczególne elementy środowiska zestawiono w tabeli nr 17. W prognozie zastosowano skalę oddziaływania określającą wpływ dodatni (+), ujemny (-) lub obojętny (0), przedstawiony w trzystopniowej skali czasu oddziaływania (1: krótkoterminowe, 2: średnioterminowe i 3: długoterminowe).

8. OKREŚLENIE PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA ZABIEGÓW PLANOWANYCH W PROJEKCIE U.P.U.L. NA FORMY OCHRONY PRZYRODY I ELEMENTY ŚRODOWISKA

Tabela nr 17. Syntetyczne zestawienie przewidywanego wpływu projektu u.p.u.l. na elementy środowiska

Lp.	Elementy środowiska	Okres oddziaływania *	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane oddziaływanie na elementy środowiska **			Oddziaływanie łączne planowanych czynności***
			Odnowienia	Pielęgnacja drzewostanów	Rębnie (I,II,III, IV)	
1	Różnorodność biologiczna	1	0	0	0	0
		2	+	0	+	+
		3	+	0	+	+
2	Ludzie	1	+	+	+	+
		2	+	+	+	+
		3	+	+	+	+
3	Zwierzęta	1	+	0	0	0
		2	+	0	+	+
		3	+	0	+	+
4	Rośliny	1	+	0	0	0
		2	+	+	+	+
		3	+	+	+	+
5	Siedliska N2000	1	0	0	0	0
		2	0	0	0	0
		3	0	0	0	0
6	Woda	1	+	0	0	+
		2	+	0	0	+
		3	+	0	+	+
7	Powietrze	1	+	0	0	0
		2	+	0	0	0
		3	+	0	+	+
8	Powierzchnia ziemi	1	+	0	0	0
		2	+	0	-	0
		3	+	0	0	+
9	Krajobraz	1	+	0	+	+
		2	+	0	+	+
		3	+	0	+	+
10	Klimat	1	+	0	0	0
		2	+	0	0	0
		3	+	+	+	+
11	Zasoby naturalne	1	0	0	0	0
		2	0	+	0	0
		3	+	+	+	+
12	Zabytki, miejsca cenne, pomniki	1	0	0	0	0
		2	0	0	0	0
		3	0	0	0	0
13	Dobra materialne	1	+	+	+	+
		2	+	+	+	+
		3	+	+	+	+
14	Łączna ocena oddziaływania uproszczonych planów urzędzenia lasu na środowisko	1	+	+	+	+
		2	+	+	+	+
		3	+	+	+	+

8. OKREŚLENIE PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA ZABIEGÓW PLANOWANYCH W PROJEKCIE U.P.U.L. NA FORMY OCHRONY PRZYRODY I ELEMENTY ŚRODOWISKA

* Okres oddziaływania:

- 1 - Oddziaływanie krótkoterminowe (oddziaływanie kilkuletnie, maksymalnie do długości 1 okresu gospodarczego)
- 2 - Oddziaływanie średnioterminowe (oddziaływanie trwające dłużej niż jeden okres gospodarczy, jednak bez trwałego wpływu na dany element środowiska)
- 3 - Oddziaływanie długoterminowe (oddziaływanie mające względnie trwały wpływ na dany element środowiska)

** Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane oddziaływanie na elementy środowiska:

- + (plus) oddziaływanie dodatnie
- 0 (zero) oddziaływanie neutralne
- (minus) oddziaływanie negatywne

*** Oddziaływanie łączne planowanych czynności na elementy środowiska nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez planistę eksperta.

Wpływ zaplanowanych zabiegów gospodarczych na poszczególne elementy środowiska będzie dodatni. Wszystkie zaplanowane w projekcie u.p.u.l. zabiegi zostały opracowane zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, zasadami hodowli lasu (ZHL), instrukcjami oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami (ustawa o lasach; tekst jednolity: Dz. U. 2017 r. poz. 788) dotyczącymi zachowania środowiska w stanie nienaruszonym.

8.4. Oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedlisk

W ramach prac urzędniowych nie zinwentaryzowano stanowisk dziko występujących gatunków, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. (Dz. U. 2010 nr 77 poz. 510).

Zalecenia ochronne, przedstawione w prognozie, mają na celu minimalizowanie ewentualnych negatywnych oddziaływań na gatunki będące przedmiotem zainteresowań Wspólnoty oraz na gatunki chronionych ptaków i ich siedliska. Realizując zadania gospodarcze należy kierować się zasadą trwałości lasu oraz uwzględniać funkcje ochronne. Ważne jest też realizowanie zadań gospodarczych w sposób mało uciążliwy dla ekotopu i biocenozy leśnej. Szczególny nacisk położyć trzeba na poprawienie biologicznej różnorodności lasów, a co za tym idzie zwiększenie ich naturalnej odporności na możliwość powstania szkód biotycznych i abiotycznych. Ten cel można osiągnąć między innymi przez:

- pozostawianie w lasach drzew o imponujących wymiarach,
- nie ingerowanie w zbiorniki, ciekі wodne i tereny źródliskowe, pozostawianie wzdłuż zbiorników, cieków wodnych i na terenach źródliskowych rosnącej tam roślinności

drzewiastej; w przypadku powstania wylesienia teren taki należy w krótkim czasie odnowić,

- pozostawianie występujących w lesie naturalnych nieużytków takich jak bagna, mszary, torfowiska, itp. wraz z fauną i florą,
- dostosowanie składu gatunkowego odnowień do lokalnych warunków mikrosiedliskowych,
- zaniechanie, przy realizacji cięć pielęgnacyjnych, stosowania cięć schematycznych; należy tworzyć rozmieszczone nierównomiernie biogrupy drzew stabilizujące drzewostan,
- odnowienia i podsadzenia należy prowadzić pod kątem dostosowania składu gatunkowego młodego pokolenia do potencjalnych możliwości produkcyjnych siedlisk,
- nie prowadzenie melioracji wodnych w sposób grożący wysuszeniem naturalnych terenów podmokłych oraz zniszczeniem występującej tam roślinności,
- zachowanie w stanie nienaruszonym, a w miarę możliwości i posiadanych środków, odtwarzanie oczek wodnych i zbiorników śródleśnych,
- pozostawianie w drzewostanie pewnej ilości drzew spróchniałych i dziuplastych celem zapewnienia miejsc bytowania dla ptaków, nietoperzy oraz entomofauny,
- pozostawianie w drzewostanach pewnej ilości martwego drewna jako ostoi ksylobiontów o ile nie wpłynie to na pogorszenie stanu sanitarnego i zdrowotnego lasu oraz na wzrost zagrożenia pożarowego,
- prowadzenie prac ścinkowych i zrywkowych przy pokrywie śniegu, przez co minimalizowane są szkody w najniższych warstwach lasu, glebie, a także unika się płoszenia populacji ptaków lęgowych,
- w okresie lęgowym ptaków nie powinno się wycinać drzew na których występują zasiedlone gniazda, a drzew z gniazdami dużymi o średnicy powyżej 25 cm nie usuwać przed naturalnym rozpadem tych gniazd,
- w przypadku stwierdzenia występowania gniazda gatunków ptaków objętych ochroną strefową, należy niezwłocznie poinformować Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

W związku z zamieszczeniem powyższych zaleceń w opisie ogólnym projektu u.p.u.i. stwierdza się, że w wyniku realizacji tego planu, zakazy o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt. 1-3, 7, 8, 12, 13 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, nie będą naruszane w sposób, który istotnie wpłynąłby na stan zachowania populacji chronionych gatunków i ich siedlisk. Gospodarka leśna prowadzona w myśl tych zapisów nie narusza zakazów: niszczenia nor, ostoi, schronisk, niszczenia jaj, form młodocianych oraz umyślnego płoszenia i niepokojenia gatunków.

8.5. Działania mające na celu minimalizację ewentualnego negatywnego wpływu projektu u.p.u.i. na środowisko

Wszystkie zadania gospodarcze zaplanowane w uproszczonym planie urządzenia lasu zaplanowano zgodnie z obowiązującym prawem (Ustawa o lasach, Ustawa o ochronie przyrody), instrukcjami (ZHL, IUL) oraz rozporządzeniami. Prowadzenie prac leśnych powinno zapewnić ochronę wszystkich elementów środowiska, w tym cennych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk. Wymaga to uszczegółowienia oraz wskazania działań i kierunków minimalizujących negatywny wpływ zaplanowanych zabiegów gospodarczych. W opisach ogólnych projektu u.p.u.i. w rozdziale dotyczącym ochrony lasu, zamieszczono zalecenia realizowania zadań gospodarczych „w sposób mało uciążliwy dla ekosystemu i biocenozy leśnej”. Dodatkowo zamieszczono zapisy spełniające wymogi określone przepisami związanymi z ochroną przyrody, m.in. pozostawianie w drzewostanie pewnej ilości drzew spróchniałych i dziuplastych, celem zapewnienia miejsc bytowania dla ptaków oraz entomofauny. Skutki realizacji zapisów zawartych w projekcie u.p.u.i. na środowisko będzie można określić dopiero po skonfrontowaniu danych z obecnego uproszczonego planu z danymi z inwentaryzacji lasu pozyskanymi przy sporządzaniu następnego uproszczonego planu.

Zwraca się uwagę na konieczność realizacji zadań gospodarczych w sposób jak najmniej uciążliwy dla siedlisk przyrodniczych i gatunków, zgodnie z zasadą trwałości lasu oraz uwzględnieniem funkcji ochronnych lasu. Należy położyć nacisk na utrzymanie wszystkich funkcji spełnianych przez las oraz poprawie różnorodności biologicznej w lasach, w tym zwiększenia odporności lasów na szkody biotyczne i abiotyczne. Można to osiągnąć poprzez:

- pozostawienie w lasach drzew o wymiarach pomnikowych,

- pozostawienie drzew martwych, zamierających i dziuplastych o ile nie stwarzają one zagrożenia przy pracach leśnych oraz dla osób poruszających się po wyznaczonych szlakach turystycznych (pozostawienie martwego drewna zapewni miejsca bytowania ptaków, nietoperzy oraz entomofauny),
- nie ingerowanie w zbiorniki, ciekі wodne i tereny źródliskowe oraz pozostawienie wzdłuż nich roślinności drzewiastej (w przypadku powstania wylesienia teren taki należy w krótkim czasie odnowić),
- pozostawienie występujące w lesie naturalnych nieużytków takich jak bagna, mszary, torfowiska itp.,
- planowanie prac związanych z pozyskaniem drewna i jego zrywką, w miejscach występowania roślin chronionych lub rzadkich w taki sposób aby unikać dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby,
- dostosowanie składów gatunkowych do lokalnych warunków mikrosiedliskowych (dotyczy to także odnowień i podsadzeń),
- zaniechania, przy realizacji cięć pielęgnacyjnych, stosowania cięć schematycznych, należy tworzyć nierównomiernie rozmieszczone biogrupy stabilizujące drzewostan,
- nie prowadzenia melioracji wodnych w sposób grożący wysuszeniem naturalnych terenów podmokłych oraz zniszczeniem występującej tam roślinności,
- zachowania w stanie nienaruszonym oczek wodne i zbiorników śródleśnych,
- stosowania specjalistycznych sposobów przygotowania gleby na siedliskach wilgotnych lub o kamienistym podłożu,
- preferowania naturalnego odnowienia poprzez ochronę powstających nalotów i podrostów,
- unikania kaleczenia lub niszczenia młodego pokolenia podczas ścinki i zrywki drewna,
- prowadzenia prac ścinki i zrywki drewna przy pokrywie śniegu w celu minimalizacji szkód,
- prowadzenia prac zrywkowych wyznaczonymi szlakami zrywkowymi, których przebieg powinien omijać miejsca przyrodniczo wrażliwe (np. potoki),
- nie planowania budowy nowych rowów melioracyjnych oraz nowych dróg, które zagrażałyby gatunkom i ich siedliskom,

- wykonania zabiegów w młodnikach i stożkach odnowieniowych w okresie zimy i wczesnej wiosny (do połowy kwietnia) w celu ograniczenia ewentualnych negatywnych oddziaływań,
- przeprowadzenia przed przystąpieniem do prac leśnych oględzin w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych (uwzględnić należy gniazda, nory, legowiska itp.), następnie po przeprowadzeniu analizy wpływu projektowanego zabiegu w stosunku do gatunku chronionego zabieg wykonać w całości, w części, w innym terminie lub całkowicie z niego zrezygnować,
- w okresie lęgowym ptaków nie należy wycinać drzew na których występują zasiedlone gniazda, a drzew z gniazdami dużymi o średnicy powyżej 25 cm nie usuwać przed naturalnym rozpadem tych gniazd,
- w przypadku stwierdzenia występowania gniazda gatunków ptaków objętych ochroną strefową należy niezwłocznie poinformować regionalnego dyrektora ochrony środowiska,

8.6. Oddziaływanie transgraniczne

Biorąc pod uwagę położenie geograficzne terenów ujętych projektem u.p.u.l. oraz rozmiar i charakter prac zaprojektowanych w u.p.u.l. nie przewiduje się oddziaływania o charakterze transgranicznym. Wg konwencji z Espoo (Załącznik I Konwencji pkt 17) „wyrąb lasu na dużych powierzchniach” jest oddziaływaniem transgranicznym, w u.p.u.l. nie zaplanowano zrębów o łącznej powierzchni przekraczającej 4 ha, tak więc i z tego punktu widzenia nie przewiduje się transgranicznego oddziaływaniu uproszczonego planu urządzenia lasu na środowisko.

9. INFORMACJE DODATKOWE DOTYCZĄCE PROJEKTU U.P.U.L.

9.1. Terminy realizacji zabiegów zaplanowanych w projekcie u.p.u.l.

Część planistyczna w projekcie uproszczonego planu urządzenia lasu została sporządzona zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. 2012 nr 0 poz.1302).

Nie wyznacza się terminów wykonania zaprojektowanych zabiegów. Planuje się jedynie rodzaj zabiegu, który ma zostać wykonany w okresie obowiązywania planu. W zaleceniach zawartych w opisach ogólnych projektu u.p.u.i. dotyczących ochrony lasu, wskazuje się optymalny termin prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna, tj. *"prace ścinkowe i zrywkowe należy prowadzić przy pokrywie śniegu, przez co minimalizowane są szkody w najniższych warstwach lasu, a także unika się płoszenia populacji ptaków lęgowych"*.

9.2. Technologie realizacji zabiegów zaplanowanych w projekcie u.p.u.i.

Projekt u.p.u.i. nie wskazuje technologii, w jakiej mają być wykonane zabiegi. Planuje się w nich jedynie rodzaj zabiegu, który ma zostać wykonany w okresie jego obowiązywania. Rodzaj technologii, w jakiej mają być wykonane poszczególne zabiegi, może być wybierany w chwili sporządzania specyfikacji przetargowej do przetargu na wykonanie poszczególnego zabiegu (w przypadku np. wspólnot) lub, na większości małych wydzieleń, prace prowadzone są z zastosowaniem posiadanego przez właścicieli działek sprzętu pod nadzorem jednostek nadrzędnych ze szczególnym uwzględnieniem ogólnych zapisów dotyczących pozyskania, m.in. prowadzenia prac zrywkowych wyznaczonymi szlakami zrywkowymi.

9.3. Analiza możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem

W związku z ilością i rodzajem zabiegów zaplanowanych w projekcie u.p.u.i. nie przewiduje się wystąpienia konfliktów społecznych. Nie przewiduje się także możliwości konfliktu z organizacjami przyrodniczymi i ekologicznymi.

10. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Przy sporządzaniu Prognozy oddziaływania na środowisko u.p.u.l. wykorzystano dane zawarte w Projektach Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu sporządzonego dla miast i gmin starostwa tarnogórskiego.

Wykorzystano również geograficzne systemy informatyczne (GIS) do zobrazowania przestrzennego pokrywania się lokalizacji zabiegów zaplanowanych w projekcie u.p.u.l. z poszczególnymi lokalizacjami elementów środowiska przyrodniczego. Warstwy numeryczne były „przycinane” warstwą gruntów objętych projektem u.p.u.l. W ten sposób uzyskano poszczególne powierzchnie obszarów chronionych na gruntach objętych projektem u.p.u.l.

Opinie i stanowiska ekspertów na temat oddziaływania na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 wydawano głównie na podstawie podręczników metodycznych wydanych przez GDOŚ, wykorzystano również akty prawne, literaturę i strony internetowe wykazane w rozdziale 12. ŹRÓDŁA INFORMACJI.

Analizą ewentualnego wpływu planowanych wskazań gospodarczych na środowisko objęto głównie:

- **Przedmioty ochrony (rośliny i zwierzęta) w ramach wyznaczonych obszarów Natura 2000**

Dokonano analizy przedmiotów ochrony pod kątem stwierdzenia, czy charakter uproszczonego planu urządzenia lasu może mieć wpływ na dane siedlisko. Na podstawie charakterystyki siedlisk ich występowania dokonano analizy. Szczególną uwagę zwrócono na zagrożenia wymieniane w "Poradnikach ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręczniki metodyczne".

- **Siedliska przyrodnicze stwierdzone na gruntach objętych u.p.u.l**

Na podstawie danych pozyskanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska stwierdzono iż gruntach objętych opracowaniem oraz w bezpośrednim sąsiedztwie nie stwierdzono siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000.

- **Gatunki chronione**

Analizę wpływu uproszczonego planu na znane stanowiska gatunków roślin oraz zwierząt przeprowadzono poprzez ocenę struktury zabiegów na tych stanowiskach. Relację: stanowisko w wydzieleniu – zabieg w wydzieleniu przyjęto jako 1:1 co oznacza,

że niezależnie od powierzchni wydzielania projektowanej do zabiegu, jeżeli znajdowało się tam stanowisko gatunku przyjmowano, że zabieg dotyczy całego wydzielania. Analizy powierzchniowe przeprowadzono wówczas, gdy oceniano wpływ planu na potencjalne siedliska gatunków, które w przeciwieństwie do wyrażanych liczbowo stanowisk można podawać w ujęciu powierzchniowym.

11. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU U.P.U.I.

Nadzór nad gospodarką leśną na gruntach objętych projektem u.p.u.i. na terenie powiatu tarnogórskiego jest sprawowany przez:

- Nadleśnictwo Świerklaniec – w swoim zasięgu administracyjnym oraz w zasięgu Nadleśnictwa Siewierz, tj. w gminach: Kalety (na części), Świerklaniec, Miasteczko Śląskie, Tarnowskie Góry (na części) oraz Tworóg (obręb ewidencyjny Mikołeska),
- Nadleśnictwo Koszęcin - w swoim zasięgu administracyjnym, tj. w gminie Kalety (na części),
- Starostwo Powiatowe – gminy: Radzionków, Tworóg (bez Mikołeski), Krupski Młyn, Tarnowskie Góry (na części), Zbrośławice.

Ochroną i zarządzaniem obszarami Natura 2000 i innymi formami ochrony przyrody, na zasadach i w zakresie określonych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zajmuje się Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach.

Zaleca się okresową ocenę skutków zadań gospodarczych zawartych w uproszczonym planie urządzania lasu z zakresu ochrony przyrody w obszarach Natura 2000. Dla obszaru Natura 2000 PLH240003 Podziemia Tarnogórsko - Bytomskie zaleca się prowadzenie monitoringu zgodnie z zalecanym w Planie Zadań Ochronnych.

Zaleca się przeprowadzenie analizy skutków realizacji postanowień projektu u.p.u.i. Staroście Tarnogórskiemu z częstotliwością 5 lat. Analiza powinna mieć formę raportu umieszczanego w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Tarnowskie Góry. W raporcie należy umieścić następujące informacje:

- stan lasów po pięcioletnim i dziesięcioletnim okresie obowiązywania u.p.u.i., uwzględniający zmiany w wielkości zasobów drzewnych na 1 ha i całej powierzchni oraz wykonanie zadań z zakresu hodowli lasu w hektarach,
- stopień przestrzegania zaleceń ochronnych zawartych w opisie ogólnym u.p.u.i.,
- ewentualne przypadki negatywnego oddziaływania ustaleń u.p.u.i. na środowisko,

- monitoring powierzchni lasów według rzeczywistych składów gatunkowych.

Zaleca się wykonanie ponownej kontroli, po przeprowadzeniu kontroli w okresie 2 – letnim, która sprawdzi realizację zaleceń poprzedniej kontroli.

Wskazane jest również przeprowadzenie analizy skutków realizacji zadań gospodarczych przy następnej rewizji Uproszczonego Planu Urządzenia Lasu. Analiza skutków realizacji planu powinna zawierać ocenę porównawczą prowadzonych działań dotyczących środowiska przyrodniczego omawianych obszarów leśnych i włączyć ją w ogół czynności mających na celu monitorowanie skutków realizacji postanowień Planu.

12. ŹRÓDŁA INFORMACJI

12.1. Akty prawne

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz.U. 2012 poz. 1302)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U.04.229.2313),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 r. poz. 2183)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 r. poz. 1409)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. Poz. 71)
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r (Dz. Woj. Śląskiego z 2014 r. Poz. 2576),
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 18 maja 2015 r o zmianie zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie PLH240003 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2015 r poz. 2844).

12.2. Literatura

- Haze M. (red.) 2012, Zasady Hodowli Lasu. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.
- Herbich J. (red). 2004. Lasy i Bory. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 5, s. 344.
- Kondracki J. 2013. Geografia regionalna Polski. Warszawa: PWN.
- Matuszkiewicz J. M. (red.) 2007, Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski, Monografie PAN, Warszawa.
- Matuszkiewicz J. M. 2001. Zespoły leśne Polski. PWN, Warszawa, s. 358.

- Matuszkiewicz W. 2001. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. PWN, Warszawa, s. 537.
- Mróz W. (red.) 2012. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa.
- N2000 – Standardowy formularz danych PLH240003 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie.
- Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003
- Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Brynek sporządzony na lata 2012-2021.
- Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Świerklaniec sporządzony na lata 2013-2022.
- Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Siewierz sporządzony na lata 2009-2018.

12.3. Strony internetowe

- <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>
- <http://natura2000.gdos.gov.pl/>
- <http://katowice.rdos.gov.pl/>

13. ZAŁĄCZNIKI

- Mapa przeglądowa form ochrony przyrody na tle gruntów objętych uproszczonym planem urządzenia lasu

KRAMEKO sp. z o.o. opracowuje:

1. Plany ochrony dla parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, pomników przyrody i obszarów Natura 2000.
2. Plany urządzania lasu i uproszczone plany urządzania lasu, opracowania glebowo-siedliskowe i fitosocjologiczne.
3. Strategiczne oceny przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
4. Dokumentację ekofizjograficzną.
5. Dokumentację dla zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

KRAMEKO sp. z o.o. :

Projektuje i wdraża programy GIS: Mapan LAS, Mapan M Las, KoMar, Linie i poligony,
Analiza przestrzenna, Analiza zrzutów GPS, Sklejanie warstw, Konfigurator SWDE,
ePowiat, Moduł DREWNO

Wykonuje analizy gleb oraz materiałów roślinnych we własnym laboratorium
Kadrę stanowią ponad 60 pracowników z wykształceniem uniwersyteckim, w tym czterech
z tytułem doktora nauk przyrodniczych

30-023 Kraków, ul. Mazowiecka 108
e-mail: sekretariat@krameko.com.pl tel: +48(12) 294-52-2
fax: +48(12) 376-73-94

 KRAMEKO Sp. z o.o.
